

ตั้นฉบับ

ฉบับสมบูรณ์

(ตามมติ ครั้งที่ 4 / 2565)

เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565

ประชาน/กรรมการ
Ministry of Public Health
กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะ^{ชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร}
(Permanent Pacemaker Implantation)

โดยวิธีปักติ

ของ

นางสาววรรณิกา เทพบุญเรือง
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ
(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11648)
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี
คณะแพทยศาสตร์วิชรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิถี

ขอประเมินเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

พยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ
(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11648)
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลราชวิถี
คณะแพทยศาสตร์วิชรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิถี

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะ^{ชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร}
(Permanent Pacemaker Implantation)

โดยวิธีปักติ

ของ

นางสาววรรณิกา เพทบุญเรือง
ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ
(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11648)
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลิขิตราษฎร์
คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชรานชัย

ขอประเมินเพื่อการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

พยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ
(ตำแหน่งเลขที่ พวช. 11648)
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลลิขิตราษฎร์
คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชรานชัย

คำนำ

คู่มือการคุ้นเคยผู้ป่วยหัวใจเดินช้าที่ได้รับการทำหัตถการ ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดดาวรในศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหลอดเลือดบันนี จัดทำเพื่อ เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงานคุ้นเคยผู้ป่วยหัวใจเดินช้าที่ได้รับการทำหัตถการ ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดดาวร ให้ได้รับการคุ้นเคยที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ได้แก่ ขั้นตอนการปฏิบัติการคุ้นเคยตั้งแต่ระยะก่อนทำการ ขณะทำการ หลังทำการ กระบวนการ เตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ทำการ และการคุ้นเคยผู้ป่วย ที่ได้รับการทำหัตถการ ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดดาวร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงจากการเจ็บป่วยและการแทรกซ้อนจาก การทำการ ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดดาวร ส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการคุ้นเคยที่มีคุณภาพและ ปลอดภัย

ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ที่ทำให้คู่มือเด่นนี้เกิดขึ้นโดยได้รับความสนับสนุน และคำแนะนำ จากนายแพทย์เพดมิวสิกิ ชีรวงศ์สกุล อายุรแพทย์หัวใจ คุณชนชฎา ยั่งยืน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ และคุณศรีนรา เมืองแสน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ที่ได้เสียสละในการตรวจสอบความ ถูกต้องของคู่มือ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำคู่มือในครั้งนี้ ตลอดจนเพื่อนร่วมงานศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหลอดเลือดทุกท่าน ที่ส่งเสริมและให้กำลังใจ ในการจัดทำคู่มือนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงาน ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่บุคลากรที่สนใจ

นางสาววรรณิภา เทพนุญเรือง
พฤษจิกายน 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญแผนภูมิ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของคู่มือปฏิบัติงาน	3
คำจำกัดความเบื้องต้น	3
บทที่ 2 โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ	
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง	4
ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ	5
โครงสร้างการบริหาร	7
บทที่ 3 หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงาน	
หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน	10
วิธีการปฏิบัติงาน	12
เงื่อนไข/ข้อสังเกต/สิ่งที่ควรคำนึงในการปฏิบัติงาน	17
แนวคิดที่ใช้ในการจัดทำคู่มือ	17
บทที่ 4 เทคนิคการปฏิบัติงาน กรณีตัวอย่างศึกษา	
แผนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน	19
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	26
วิธีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	32
จรรยาบรรณ/คุณธรรม/จริยธรรมในการปฏิบัติงาน	33
บทที่ 5 ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ	
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	34
แนวทางแก้ไข	34
ข้อเสนอแนะ	34

	หน้า
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	36
ก ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการผ่าตัดใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดดิจาร์	37
ข ภาพแสดงการเตรียมห้องหัดทำการและอุปกรณ์ที่จำเป็น	42
ค เอกสารที่เกี่ยวข้อง	49
1. แบบเตรียมผู้ป่วยก่อนทำหัดทำการ	
2. Consent from	
3. Catheterization laboratory nursing record	
4. Risk assessment	
5. แบบตรวจสอบความปลอดภัยจากการผ่าตัด	
- หนังสือขออนุญาตบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณวีดิ	
- หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ	
- หนังสือขอรับรองการนำคู่มือมาใช้จริง	
ประวัติผู้เขียน	55

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างการบังคับบัญชาฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิราษ	8
แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างการบริหารศูนย์ห้องทดลองการสุนทรหัวใจและหลอดเลือด	9

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนลำดับการปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง	21
ตารางที่ 2 แสดงการเตรียมบุคลากรเข้าหัดสอน	26
ตารางที่ 3 แสดงกระบวนการการผ่าตัดใส่เครื่องกระดูกหัวใจชนิดถาวร	27
ตารางที่ 4 แสดงชุดผ้านิ่งปราศจากเชื้อที่ใช้ในหัดสอน	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ (Cardiac arrhythmia) เป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในสังคมเมือง ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการมีความผิดปกติของการนำไฟฟ้าจากหัวใจห้องบนสู่หัวใจห้องล่าง หรือ เกิดจากความผิดปกติของ sinus node (Sinus node dysfunction) เป็นกลุ่มโรคที่มีหัวใจเต้นช้า ผิดปกติ สาเหตุที่ทำให้เกิดความผิดปกติของ sinus node นั้นยังไม่ทราบสาเหตุหลัก ๆ แต่มักจะเกิด จากโรคหัวใจชนิดต่าง ๆ เช่น โรคหัวใจขาดเลือด โรคลิ้นหัวใจผิดปกติ กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด และเดื่อมจากอายุที่มากขึ้น เป็นต้น (สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553) โดยข้อบ่งชี้ของการรักษาขึ้นอยู่กับสาเหตุและการซึ่งแพทย์ จะเป็นผู้พิจารณา โดยการผ่าตัดฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจถาวร ซึ่งจะช่วยลดอาการต่าง ๆ เช่น หน้ามืด เป็นลมหมดสติ หรือเดียวใจวิตกกังวลหัน ผู้ป่วยบางรายจำเป็นต้องได้รับการตรวจวินิจฉัย และได้รับ การผ่าตัดใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจถาวรซึ่งจะสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้เป็นปกติ

การผ่าตัดฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวรต้องได้รับการทำหัตถการภายใต้ห้องหัตถการที่มี ความสะอาด ทำหัตถการภายใต้เครื่องเอกซเรย์แบบเคลื่อนไหว (Fluoroscope) ผู้ทำหัตถการและ ผู้ช่วยต้องใส่ชุดป้องกันรังสี โดยพยาบาลผู้เข้าช่วยทำหัตถการจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกายวิภาค ขั้นตอนการทำหัตถการ เครื่องมือ อุปกรณ์ สามารถช่วยเหลือแพทย์ในการทำหัตถการ ได้อย่าง ปลอดภัย ราบรื่น และรวดเร็ว เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพทั้งระยะก่อน ทำหัตถการ ระหว่างหัตถการ และหลังทำหัตถการ สามารถประเมินภาวะแทรกซ้อนจากการทำ หัตถการได้

ศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรารักษ์ มีผู้ป่วยมาใช้บริการเพื่อผ่าตัดฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวรใหม่ 3 ปี (Permanent Pacemaker Implantation) จากสถิติงบประมาณปี 2560 – 2563 มีจำนวน 140 ราย แบ่งออกเป็นเครื่องกระตุ้นหัวใจไฟฟ้าชนิดถาวร แบบกระตุ้นหัวใจห้องเดียว (Single chamber pacemaker) จำนวน 36 ราย และแบบกระตุ้นหัวใจไฟฟ้าสองห้องต่อเนื่องกัน (Dual chamber pacemaker) จำนวน 104 ราย ตามลำดับ (งานเวชสถิติคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล, 2563) และปัญหา ที่พบเมื่อผู้ป่วยมารับบริการ ได้แก่ การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ไม่พร้อมใช้ มีพยาบาลจบใหม่ หรือย้ายมา ซึ่งมีสมรรถนะไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ ประกอบกับหน่วยงานยังไม่มีคู่มือการ พยาบาล การปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้น

หัวใจชนิดถาวร (Permanent pacemaker implantation) ให้บุคลากรใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงาน หรือผู้ที่มาฝึกงานใช้ศึกษาหรือใช้เป็นแนวทางได้ ผู้ศึกษาในฐานะพยาบาลประจำศูนย์หัตถการส่วนหัวใจ และหลอดเลือดดำ ได้ขาดทำคู่มือการปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Permanent pacemaker implantation) ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำหัตถการ ได้อย่างครบถ้วนมีมาตรฐานและลดปัญหาความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นและสามารถให้การพยาบาลได้อย่างครอบคลุมกับปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยอันทำให้เกิดผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

- เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้า (Bradycardia) ที่เข้ารับการรักษาด้วยการผ่าตัดฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจไฟฟ้านิคิดถาวร ดังแต่การเตรียมก่อนผ่าตัด ระหว่างผ่าตัด และหลังผ่าตัด
- เพื่อให้ผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ (Arrhythmia) ชนิดหัวใจเต้นช้า (Bradycardia) ที่ได้รับการผ่าตัดฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจไฟฟ้านิคิดถาวรในศูนย์หัตถการส่วนหัวใจ และหลอดเลือด ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานและความปลอดภัยต่อภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- บุคลากรพยาบาลสามารถปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้า การช่วยแพทย์ในการทำหัตถการ ได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ
- ใช้ประกอบการนิเทศบุคลากรพยาบาล ในการดูแลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้า ในศูนย์หัตถการส่วนหัวใจและหลอดเลือด

ขอบเขตของคุณมือปฏิบัติงาน

คุณมือการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจ เต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Permanent pacemaker implantation) ให้เป็นคุณมือประกอบการปฏิบัติงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในศูนย์หัดทดลองสวนหัวใจและหลอดเลือด โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรารัตนราช ประกอบด้วยเนื้อหาการเตรียมผู้ป่วยก่อนเข้าห้องหัดทดลอง การเตรียมเครื่องมือในการทำหัดทดลอง การช่วยเหลือแพทย์ในการส่งเครื่องมือ ขณะทำหัดทดลอง รวมถึงการพยาบาลขณะทำหัดทดลอง และหลังทำหัดทดลองก่อนที่จะส่งผู้ป่วยกลับห้องป่วย

คำจำกัดความเบื้องต้น

1. ภาวะหัวใจผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้า (Bradycardia) หมายถึง อัตราการเต้นของหัวใจที่เต้นน้อยกว่า 60 ครั้งต่อนาที มีอาการเวียนศีรษะ อ่อนเพลีย รู้สึกเหนื่อยง่าย เหนื่อยเรื้อรัง เมื่อออกกำลังกาย หรือเป็นลมหนบสติ หัวใจเต้นช้าอาจส่งผลให้เลือดไปเลี้ยงสมองและส่วนต่าง ๆ ของร่างกายไม่เพียงพอ

2. การผ่าตัดฝังเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจชนิดถาวร (Permanent pacemaker implantation) หมายถึง การรักษาผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะ โดยการใส่สายเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวรเข้าไปในหลอดเลือดดำร่วมกับการใช้เครื่องเอกซเรย์แบบเคลื่อนไหว เพื่อหาตำแหน่งที่เหมาะสมในห้องหัวใจด้านขวาและปลายสายเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวรจะต่อ กับเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวรโดยจะฝังเครื่องไว้ใต้ผิวนังมริเวณหน้าอกของผู้ป่วย

3. ตัวเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Pulse generator) หมายถึง อุปกรณ์ไฟฟ้าขนาดเล็กที่นำเข้าห้องน้ำเพื่อสำหรับกระตุ้นให้หัวใจบีบตัวสูบฉีดเลือดไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกายโดยการรับไฟฟ้าหัวใจและส่งกระแสไฟฟ้าไปกระตุ้นหัวใจผ่านสาย และสามารถปรับตั้งค่าการทำงานของเครื่องตามความเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย (ลักษณะเดียวกัน เช่น 2560) แบ่งออกตามประเภทการทำงานได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบกระตุ้นห้องเดียว (Single chamber pacemaker) หมายถึง เครื่องกระตุ้นหัวใจที่ใช้สายกระตุ้นหัวใจสายเดียว ปลายสายวางอยู่ในหัวใจห้องบนขวา หรือล่างขวาเพื่อรับสัญญาณไฟฟ้าจากหัวใจและปล่อยไฟฟ้าไปกระตุ้นหัวใจเมื่อหัวใจเต้นช้า

2. แบบกระตุ้นสองห้องต่อเนื่องกัน (Dual chamber pacemaker) หมายถึง เครื่องกระตุ้นหัวใจที่ใช้สายกระตุ้นหัวใจสองสาย ปลายสายวางไว้ตำแหน่งห้องหัวใจบนขวาและล่างขวาเพื่อกระตุ้นให้หัวใจทำงานต่อเนื่องกัน เพื่อให้ใกล้เคียงกับการทำงานตามธรรมชาติของหัวใจมากที่สุด

บทที่ 2

โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบ

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง

บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในศูนย์หัดดูการส่วนหัวใจและหลอดเลือด ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่ง ดังนี้

หัวหน้าศูนย์หัดดูการส่วนหัวใจและหลอดเลือด

1. ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงหรือหัดดูการที่บุคคลซึ่งป่วยในภาวะวิกฤต
2. จัดระบบการบริการการพยาบาลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการอย่าง มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. เป็นที่ปรึกษาให้แก่บุคลากรในทีมสุขภาพ กรณีผู้ป่วยมีปัญหาซับซ้อนที่ต้องการ ความชำนาญหรือความสามารถพิเศษในการตัดสินใจ
4. วางแผนการคุ้มครองผู้ป่วย ปฏิบัติการพยาบาลให้คำปรึกษาและประเมินผลทางการพยาบาล
5. นิเทศ ตรวจเยี่ยม ติดตาม ประเมินผลทางการพยาบาลพร้อมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะ จากผู้รับบริการ
6. รวมรวมสถิติข้อมูลผลลัพธ์ทางการพยาบาลและผลการดำเนินงานนำมาวิเคราะห์ วางแผนปรับปรุงระบบการบริการ
7. ประสานงานร่วมมือระหว่างสหสาขาวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพ ของผู้ป่วย ได้อย่างครอบคลุม
8. มอบหมายงานให้แก่บุคลากรตามระดับความรู้ ความสามารถ พร้อมนิเทศการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลพิจารณาความดีความชอบ
9. ส่งเสริมบุคลากรอบรมตามความเหมาะสมของแต่ละคนเพื่อให้ได้รับความรู้และ วิทยาการที่ก้าวหน้าใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานการบริการ
10. บริหารจัดการเครื่องมือ อุปกรณ์ ตรวจสอบ ให้พอดีกับความต้องการ ใช้งาน
11. ควบคุม กำกับระบบงานบริหารการพยาบาลให้มีคุณภาพบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัด ของหน่วยงาน
12. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของบุคลากร ทางการพยาบาล นักเทคนิค โลหะ หัวใจและหัวใจ และหัวใจ นักรังสี และพนักงานทั่วไป เพื่อให้ การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

พยาบาลวิชาชีพ

1. ปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลช่วยเหลือที่ถูกต้อง รวดเร็วและปลอดภัย พร้อมประเมินผลการปฏิบัติงาน
2. คัดกรอง ประเมินวินิจฉัยปัญหา ภาวะสุขภาพที่ซับซ้อน ให้การวินิจฉัยทางการพยาบาล จำแนกความรุนแรงของปัญหา วางแผนการพยาบาล ดำเนินการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ปลอดภัยได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที
3. ช่วยแพทย์ในการทำหัวตัดการต่าง ๆ รักษาและการใช้เครื่องมืออุปกรณ์พิเศษ เช่น การใส่สายสวนนิคสีดูเดินเดือดส่วนต่าง ๆ ในร่างกายรวมทั้งทำการรักษาเมื่อตรวจพบ การผ่าตัดใส่เครื่องกระตุกและเครื่องกระตุนหัวใจ การใช้เครื่องมือพิเศษในการตรวจต่าง ๆ เช่น การตรวจลิ่นเสียง สะท้อนความถี่สูงในหลอดเลือดหัวใจ (Intravascular Ultrasonography: IVUS), การวัดความดัน (Fractional Flow Reserve: FFR), การขยายหลอดเลือดด้วยหัวรอกอากาศ (Rotablator)
4. บริหารการให้ยาแก่ผู้ป่วยในภาวะวิกฤติฉุกเฉิน ตามแผนการรักษา
5. บันทึก ควบคุม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของรับน้ำที่ทางการพยาบาล
6. ตรวจสอบ กำกับดูแล และบำรุงรักษา เครื่องมือ/อุปกรณ์พิเศษเพื่อความพร้อมใช้ตลอดเวลา
7. ป้องกันและบริหารจัดการความเสี่ยงในงาน และป้องกันความคุมภัยติดเชื้อในหน่วยงาน
8. ติดตามประเมินผลการทำงานของทีมบุคลากรทางการพยาบาลและควบคุมกำกับดูแล การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่มุ่งเน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง
9. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล เพื่อสิทธิประโยชน์และการได้รับการดูแลต่อเนื่องของผู้ป่วย
10. พิทักษ์สิทธิผู้ป่วยและผู้ให้บริการ
11. สอน นิเทศ ฝึกอบรมการปฏิบัติการพยาบาลแก่บุคลากรพยาบาลใหม่ในหน่วยงาน

บทบาทพยาบาลประจำห้องประเมินผู้ป่วย ซึ่งประวัติประเมินสภาพร่างกาย ตรวจวัดสัญญาณชีพ เตรียมผู้ป่วยและอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับทำหัวตัดการ เช่น แฟ้มประวัติของผู้ป่วย การได้รับยาจากเชื่อตามแผนการรักษา ก่อนทำหัวตัดการ การเตรียมตำแหน่งที่จะทำหัวตัดการ การเชื่อมไขนยมทำหัวตัดการ รวมไปถึงการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกจากห้องตรวจ เมื่อสิ้นสุดหัวตัดการ ตรวจวัดสัญญาณชีพ เตรียมเอกสารก่อนส่งกลับห้องผู้ป่วย ส่งเวร์กันพยาบาลห้องผู้ป่วย และส่งผู้ป่วยกลับห้องผู้ป่วย

บทบาทพยาบาลส่งเครื่องมือ (Scrub nurse) ทำหน้าที่จัดเตรียมห้องหัวตัดการ เตรียมห้องผ่า รวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับทำหัวตัดการ จัดเตรียมความพร้อมของบุนโดยสำหรับวางแผน

และอุปกรณ์ที่ใช้ในหัตถการ โดยปราศจากเชื้อ เตรียมร่างกายผู้ป่วยทำความสะอาดผิวบริเวณที่ทำการ ปูผ้าสะอาดปราศจากเชื้อ จัดเตรียม ช่วยส่งเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่จำเป็นต้องใช้ในการใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวรให้กับแพทย์

นักงานพยาบาลช่วยรอบนอก (Circulating nurse) ทำหน้าที่จัดเตรียมห้องและอุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ช่วยชีวิตต่างๆ เครื่องกระตุกหัวใจ (Defibrillator) เครื่องจี้หัวมีเดีย และช่วยจัดเตรียม Set สำหรับทำการ รวมไปถึงการคุ้ดผู้ป่วยขณะทำการบันทึกสัญญาณ ชีพลงบนบันทึกทางการพยาบาลภายในห้องหัตถการ

ผู้ช่วยพยาบาล

1. เตรียมความพร้อมในการให้บริการแก่ผู้ป่วย โดยจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ทางการแพทย์และการทำการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการทางการพยาบาลตามที่มาตรฐานกำหนด

2. ปฏิบัติการคุ้ดผู้ป่วยที่มีอาการในระยะไม่รุนแรง และไม่เป็นอันตรายได้ตามมาตรฐาน ที่กำหนดหรือช่วยเหลือแพทย์ และพยาบาลคุ้ดผู้ป่วยที่อยู่ในระยะรุนแรงและเป็นอันตราย ภายใต้ การกำกับตรวจสอบของพยาบาลวิชาชีพ เช่น การวัดprototh สัญญาณชีพ การอุ้มยกเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ชำรุดล้างทำความสะอาดร่างกายผู้ป่วยรวมถึงการสังเกตอาการ และศึกษาสาเหตุอาการผู้ป่วย เป็นต้น

3. ร่วมกิจกรรมคุณภาพ ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ ปฏิบัติตามช่วยเหลือพยาบาล เพื่อนำความรู้ วิชาการใหม่ๆ มาใช้ช่วยเหลือคุ้ดแลรักษาผู้ป่วย

4. คุ้ด นำรุ่งรักษากับ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการให้บริการทางการพยาบาลหลังเสร็จสิ้นการใช้งาน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

5. ร่วมบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นทรัพยากร้ายในหน่วยงานให้เกิดความคุ้มค่า เพื่อประโยชน์สูงสุดของหน่วยงาน

นักเทคโนโลยีหัวใจและตรวจอก

1. ตรวจประเมินระบบหัวใจ ปอด และหลอดเลือดที่มีและไม่มีการสอดไส้วัสดุใด ๆ เข้าไป ในร่างกาย และงานที่เกี่ยวข้องกับหัตถการผู้ป่วยหักและผู้ป่วยดูกัน เดิน โดยเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องภายใต้คำสั่งและ/หรือการคุ้ดของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

2. รวบรวมข้อมูลทางวิชาการเบื้องต้นทางด้านเทคโนโลยีหัวใจและตรวจอกที่ไม่ยุ่งยาก ขั้นตอน เพื่อประกอบการวางแผนการจัดทำรายงานทางวิชาการ

3. ประสานการทำงานร่วมกันทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

พนักงานทั่วไป

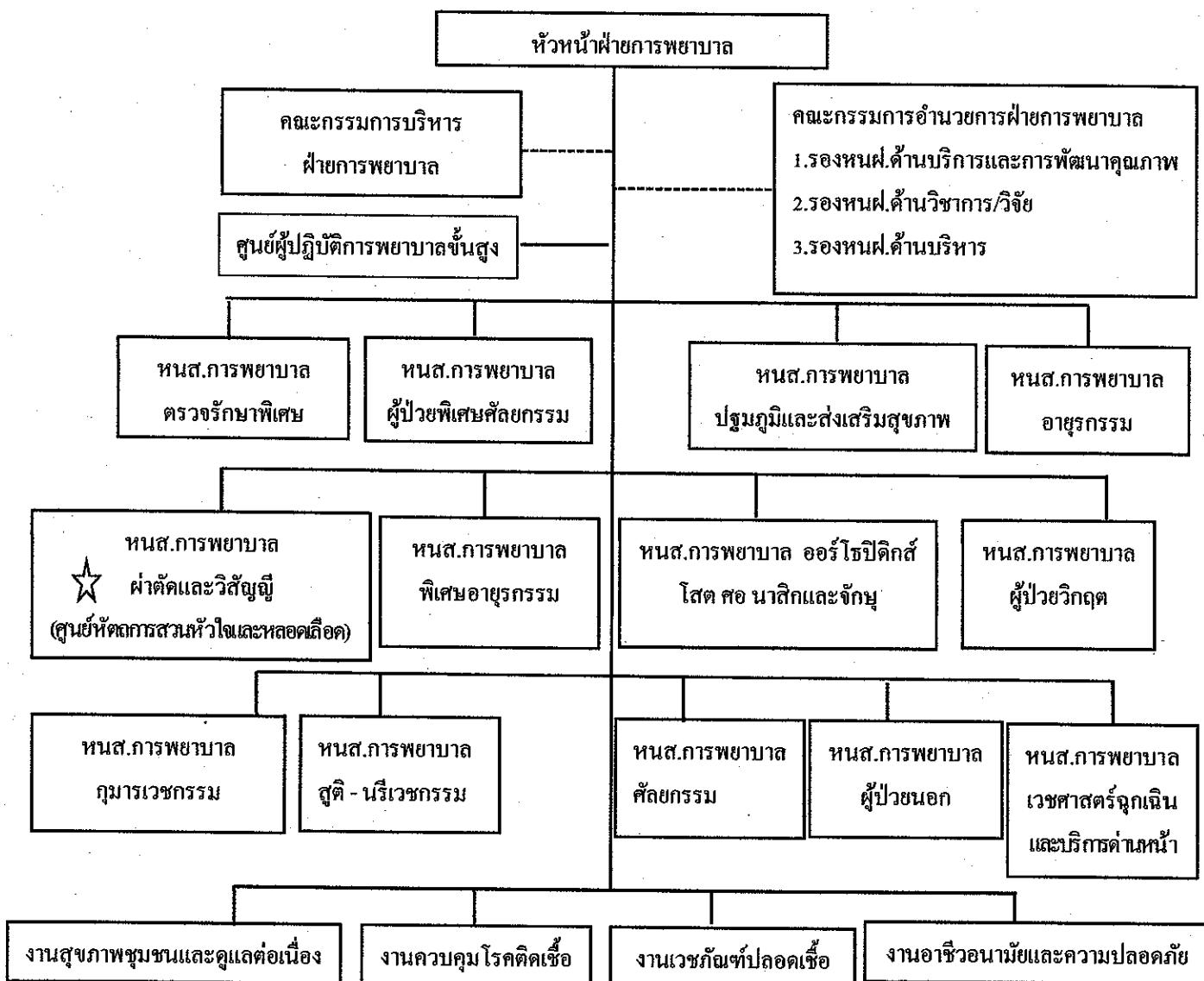
1. ดูแลทำความสะอาด อุปกรณ์เครื่องมือของใช้ต่าง ๆ เช่น เตียง ผ้า羽衣 และเช็คทำความสะอาดห้องหลังทำหัดถุง
2. รับ ส่ง เก็บเตียงผู้ป่วยก่อนและหลังทำหัดถุง
3. รับพัสดุ และตรวจสอบที่เบิกจ่ายของหน่วยงาน
4. ส่งและติดตามเอกสารตามหน่วยงานต่าง ๆ
5. รับเสื้อผ้า ผ้าเช็ดมือ พับและห่อผ้าสำหรับหัดถุง
6. ส่งห่อผ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปห้องเวชภัณฑ์กลางเพื่อทำการซ่อมแซม
7. เก็บขยะในห้องหัดถุงภายในห้องหัดถุง
8. แยกผ้า และเก็บผ้าเป็นไข่เรียบร้อยพร้อมส่งให้เจ้าหน้าที่นำรับ
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ศูนย์หัดถุงการสวนหัวใจและหลอดเลือด เป็นหน่วยเฉพาะทาง เปิดให้บริการในวันและเวลาราชการ และเปิดให้บริการสำหรับผู้ป่วยฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมง มีห้องหัดถุงทั้งหมด 4 ห้อง มีอายุรแพทย์โรคหัวใจ 6 คน มีพยาบาลวิชาชีพประจำการ 13 คน ผู้ช่วยพยาบาล 2 คน นักเทคโนโลยีหัวใจและหัวใจ 3 คน นักรังสี 2 คน พนักงานทั่วไป 3 คน โดยแบ่งประเภทผู้มารับบริการเป็นผู้ป่วยใน และผู้ป่วยฉุกเฉิน ผู้ป่วยที่มาเข้ารับบริการสามารถแบ่งตามกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดดังนี้

1. กลุ่ม โรคหลอดเลือดหัวใจ (Coronary artery disease)
2. กลุ่ม โรคหัวใจเดินผิดจังหวะ (Cardiac arrhythmia)
3. กลุ่ม โรคลิ่นหัวใจ (Valvular heart disease)
4. กลุ่ม โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด (Congenital heart disease)
5. กลุ่ม โรคหลอดเลือดอื่น ๆ (Vascular disease)

โครงสร้างองค์กร ฝ่ายการพยาบาล

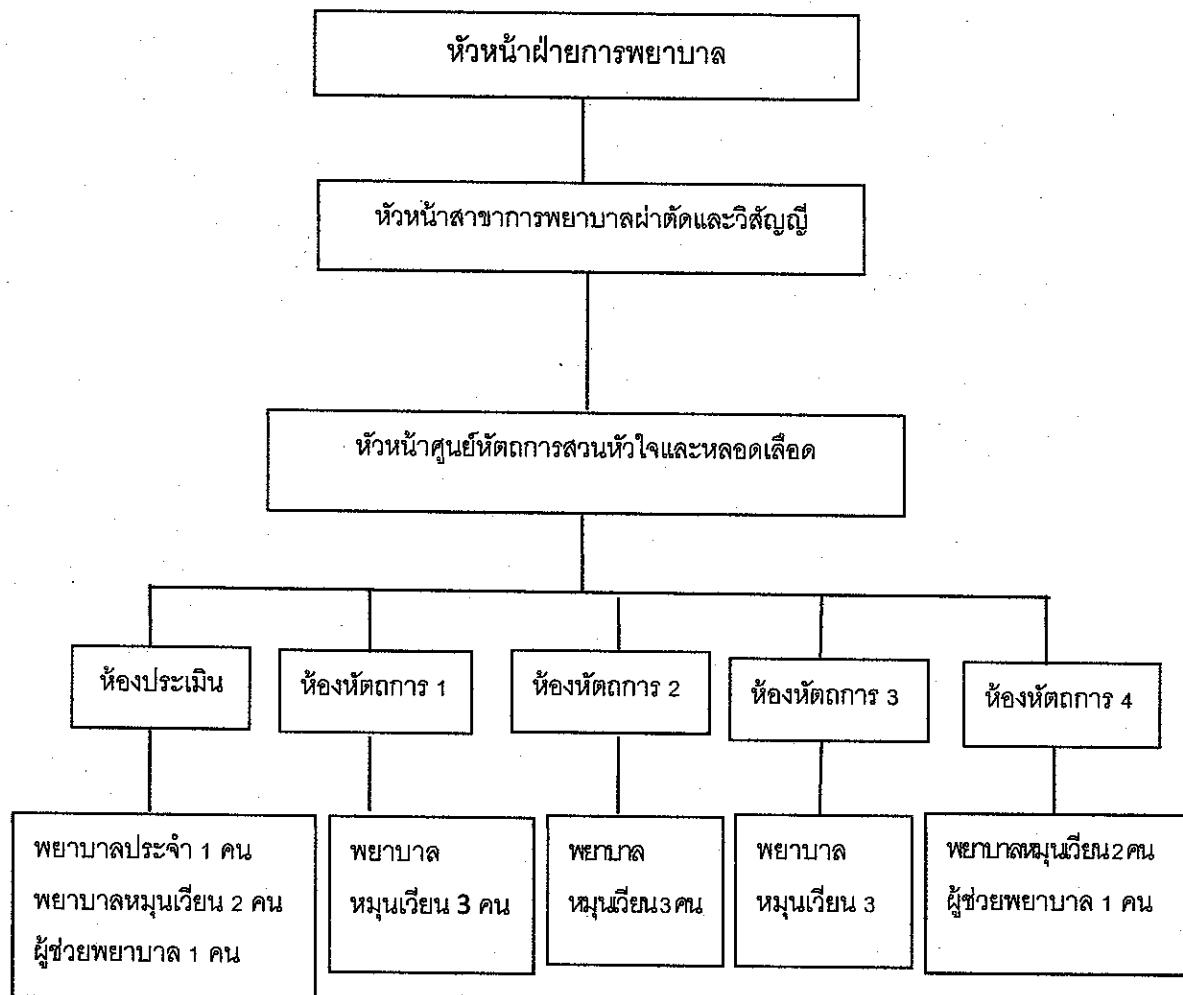

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างบริหาร ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิราษร์

ที่มา: ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิราษร์, 2564

โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหลอดเลือด

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหลอดเลือด

ที่มา: ศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหลอดเลือด โรงพยาบาลชีรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรารักษ (2564)

บทที่ 3

หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงาน

หลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน

หลักเกณฑ์วิธีการปฏิบัติงานการพยาบาลการคุ้มครองผู้ป่วยหัวใจเดินผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดดิจาร์ เพื่อให้การพยาบาลมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยตั้งแต่ระยะก่อนทำหัตถการ ขณะทำการหัตถการ และระยะหลังทำการหัตถการ โดยมีหลักเกณฑ์และหลักการปฏิบัติงานดังนี้

1. มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด เป็นข้อกำหนดให้พยาบาลนำไปปฏิบัติการคุ้มครองผู้ป่วยให้บริการตั้งแต่เริ่มเข้ามาใช้บริการในหน่วยบริการจนออกจากหน่วยบริการ รวมถึงการคุ้มครองผู้ป่วยที่บ้าน ซึ่งแบ่งเป็น 9 มาตรฐาน ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 การพยาบาลระยะก่อนผ่าตัด

- 1.1 การประเมินปัญหา ความต้องการและเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด
- 1.2 การเตรียมความพร้อมพยาบาลผ่าตัดและอุปกรณ์เครื่องมือ

มาตรฐานที่ 2 การพยาบาลระยะผ่าตัด

มาตรฐานที่ 3 การพยาบาลระยะหลังผ่าตัด

มาตรฐานที่ 4 การคุ้มครองผู้ป่วย

มาตรฐานที่ 5 การสร้างเสริมสุขภาพ

มาตรฐานที่ 6 การคุ้มครองภาวะสุขภาพ

มาตรฐานที่ 7 การให้ข้อมูลและการเฝ้าระวังสุขภาพ

มาตรฐานที่ 8 การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

มาตรฐานที่ 9 การบันทึกทางการพยาบาล

2. ปฏิบัติตามแนวทางเป้าหมายความปลอดภัยของผู้ป่วยตามหลัก Vajira 2P Safety Goal

2.1 Goal 1 การป้องกันการผ่าตัดผิดคน ผิดข้าง ผิดตำแหน่ง ผิดหัตถการ (SSC & Mark site)

2.2 Goal 2 การติดเชื้อที่สำคัญในโรงพยาบาล

2.2.1 การป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยติดเชื้อที่ต่ำแห่งผ่าตัด (Surgical Site Infection Prevention)

2.2.2 การป้องกันผู้ป่วยติดเชื้อจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ (VAP Prevention)

2.2.4 การป้องกันผู้ป่วยติดเชื้อในกระแสโลหิตจากการใส่สายสวนหลอดเลือดดำ (CLABSI Prevention)

2.3 Goal 3 ป้องกันบุคคลการไม่ให้ติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน (Personal safety from infection)

2.4 Goal 4 การเกิด Medication Error และ Adverse Drug Events

2.4.1 การป้องกัน ผู้ป่วยได้รับอันตรายจากการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง

2.4.2 การป้องกันผู้ป่วยแพ้ยาชา

2.5 Goal 5 การป้องกันการให้เดื่อคิดพิคพาด (Blood Safety)

2.6 Goal 6 การป้องกันการบ่งชี้ตัวผู้ป่วยผิดพิคพาด (Patient Identification)

2.7 Goal 7 การป้องกันการวินิจฉัยผู้ป่วยผิดพิคพาด ล่าช้า (Diagnosis Error)

2.8 Goal 8 การรายงานผลทางห้องปฏิบัติการ/พยาธิวิทยาคลาดเคลื่อน

2.8.1 ป้องกันการรายงานผลทางห้องปฏิบัติการผิดพลาดล่าช้า (Lab Error)

2.8.2 การป้องกันการรายงานผลการตรวจทางพยาธิวิทยาคลาดเคลื่อน (Patho Report Error)

2.9 Goal 9 การป้องกันการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินพิคพาด (Effective Emergency Triage)

3. มาตรฐานการป้องกันการติดเชื้อ (วงเดือน สุวรรณศรีและบุพเพรศ พญาพรหม, 2560)

3.1 Standard precautions เป็นการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในผู้ป่วยทุกราย ที่สามารถติดต่อทางเดือด และสารคัดหลังจากร่างกายทุกชนิด (Body fluid, Secretion, ยกเว้นแห่งอ ผิวนังที่มีແພດและเยื่อบุ (Mucous membrane)

3.2 Transmission – based precaution เป็นวิธีการป้องกันเพิ่มเติมจากการดูแลผู้ป่วย ด้วย Standard precaution มีดังนี้

3.2.1 สำหรับผู้ป่วยที่ต้องห้องก่อนและหลังทำการหัตถการและสัมผัสผู้ป่วย

3.2.2 รวมใส่อุปกรณ์เครื่องป้องกันร่างกาย ป้องกันการสัมผัสเชื้อโรคหรือสารคัด หลังจากตัวผู้ป่วย

3.2.3 ประเมินความเสี่ยงของมีคุมทึบตัน ห้ามสวมปอกเข็น โดยใช้มือจับปอกเข็น ควรทึบ ในกล่องบรรจุของมีคุม

3.2.4 มีสุขนิสัยที่ดีในการ ไอ จาม เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค

3.2.5 การทำลายเชื้อ การทำให้ปราศจากเชื้อในอุปกรณ์และสิ่งของทางการแพทย์

3.2.6 แยกขยายให้ถูกประเภท โดยเฉพาะของมีคุม ขยะติดเชื้อและขยะอันตรายต่าง ๆ

3.2.7 การจัดการผ้าเบื้อง มีการแยกถุงผ้าเบื้องและถุงผ้าติดเชื้อที่ซัดเจน

3.2.8 การจัดการสถานที่สำหรับผู้ป่วย แยกผู้ป่วยตามวิธีการแพร่กระจายเชื้อ

วิธีการปฏิบัติงาน

เมื่อผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้าแพทย์พิจารณาเห็นสมควร ว่าควรให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาด้วยการใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวร ธุรการห้องตรวจหัวใจ อาการเพชรัตน์ ชั้น 2 จะเป็นผู้ทำการออกแบบหมายวันที่มาทำการหัดทดลองให้กับผู้ป่วย เมื่อถึงวันนัด ผู้ป่วยมานอนโรงพยาบาลก่อนวันทำการ 1 วัน โดยพยาบาลประจำห้องผู้ป่วยจะเป็นผู้เตรียม ผู้ป่วยให้พร้อมสำหรับทำการหัดทดลองตามแผนการรักษาของแพทย์ เมื่อผู้ป่วยมาถึงห้องหัดทดลอง ได้รับ การตรวจส่องระบุชื่อ นามสกุล ก่อนเข้าสู่ห้องโดยพยาบาลผู้รับจะตรวจสอบ ในเรื่องการระบุตัวผู้ป่วยตามมาตรฐาน 2P safety (Safe surgery and invasive procedure) และได้รับ การดูแลอย่างอบอุ่นและเป็นมิตร ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติงานแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การพยาบาลระยะก่อนทำการตรวจ

พยาบาลห้องประเมินคิดต่อ กับห้องผู้ป่วยในการส่งผู้ป่วยมาทำการหัดทดลอง รับทราบข้อมูล ผู้ป่วยจากห้องผู้ป่วยพร้อมกับ โทรแจ้งเจ้าหน้าที่เวรเปลเพื่อไปรับผู้ป่วยยังห้องผู้ป่วย

1.1 เมื่อผู้ป่วยมาถึงพยาบาลประจำห้องประเมินรับผู้ป่วยไว้ที่ห้องประเมิน ตรวจสอบ ข้อมูลความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับการผ่าตัดประกอบด้วยการระบุตัว โดยการสอบถามชื่อ นามสกุล ผู้ป่วยให้ตรงกับป้ายชื่อเมื่อ ตรวจสอบอุปกรณ์ที่มากับผู้ป่วยว่าครบถ้วนหรือไม่ เช่น เวชระเบียน ผ้าอ้อมสำเร็จรูป ประวัติการได้รับยาปฏิชีวนะก่อนลงมาทำการหัดทดลอง 30 นาที (มาตรฐานสุวรรณภูมิ, 2560)

1.2 พยาบาลตรวจส่องความถูกต้องของตัวผู้ป่วยในการทำการหัดทดลอง ประเมินสภาพ หัวใจ ตรวจวัดสัญญาณชีพ ซักประวัติความเจ็บป่วย โรคประจำตัว การแพ้ยาและอาหาร แฟล์สทีบ ริงส์ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตรวจสอบตำแหน่งอวัยวะซึ่งที่ทำผ่าตัด การทำ mark site บริเวณผ่าตัด ลงบันทึกบนแบบประเมินของศูนย์หัดทดลองสวนหัวใจและหลอดเลือด (Catheterization laboratory nursing record) ตามหลัก safe surgery and invasive procedure

1.3 ตรวจสอบความสมญูณ์ของใบยินยอมการทำหัดทดลอง (Inform consent) ให้ตรงกับ หัดทดลองที่ทำ ลายมือชื่อถูกต้อง มีพยาน และผู้ให้ข้อมูลครบสมญูณ์

1.4 รับส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยโดยใช้ ISBAR เมื่อผู้ป่วยพร้อม เครื่องเอกซเรย์พร้อมใช้ จึงนำผู้ป่วยเข้าห้องหัดทดลอง โดยแจ้งผู้ป่วยและอธิบายทุกครั้งก่อนให้การพยาบาล

1.5 ประวัติการใช้ยาต้านการแข็งตัวของเกอร์ดเลือด Antiplatelet และยาปฏิชีวนะ

1.6 ผลการวินิจฉัย วางแผนการพยาบาล และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำการหัดทดลอง

1.7 ตรวจสอบพิธีรักษาที่ผู้ป่วยใช้ให้ถูกต้องก่อนทำการหัดทดลอง

1.8 ลงทะเบียนผู้ป่วยในระบบและสมุดสถิติ ทำแบบบันทึกการรักษา

1.9 ตรวจสอบและดูแลให้ผู้ป่วยได้รับการเตรียมตรวจที่ถูกต้อง โภนชนบริเวณหน้าอก (ถ้ามี) พร้อมทำหัดถุง (วงศ์เดือน สุวรรณศรี, 2560)

1.10 ประเมินความพร้อมของสภาพจิตใจ และความวิตกกังวลของผู้ป่วยและญาติด้วย การสร้างสัมพันธภาพที่ดี ทักษะด้วยใบหน้าอื่มแม่นแจ่มใส ต้อนรับผู้ป่วยแสดงทำทีเป็นมิตร ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการดูแลและผู้ป่วยเข้ารับการทำหัดถุง วิธีการทำหัดถุง การดูแล หลังใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวรคร่าวๆ เพื่อให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจและคลายความกังวล

1.11 พยาบาลประจำห้องเตรียมอุปกรณ์ ให้ถูกต้องตามหลักการและ เทคนิคป้องกันผู้ป่วยแต่ละราย ใช้เทคนิคป้องกันการติดเชื้อ (Universal precautions) และเทคนิคป้องกันเชื้อ (Aseptic technique) เมื่อห้องพร้อมแล้วคิดส่างสัญญาณว่าห้องพร้อม

1.12 พยาบาลประจำห้องประเมินส่างผู้ป่วยเข้ายังห้องหัดถุง นำสายน้ำเกลือผ่านเข้าเครื่อง infusion pump ให้เรียบร้อย

1.13 พยาบาลประจำห้องประเมินส่างรายละเอียดการประเมินผู้ป่วยให้กับทีมผู้ทำการ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องเตรียม ประกอบด้วย

1. กรรไกรตัดเนื้อ (Metzenbaum)	จำนวน 1 ชิ้น
2. กรรไกรตัดไหม (Iris scissors)	จำนวน 1 ชิ้น
3. ด้ามมีด (Scalpel handle)	จำนวน 1 ชิ้น
4. Surgical blade	จำนวน 1 ชิ้น
5. Syringe ขนาด 10 cc.	จำนวน 2 ชิ้น
6. เข็มฉีดยาเบอร์ 18 และ 24	อย่างละ 2 ชิ้น
7. หัวจี้ (Active electrode)	จำนวน 1 อัน
8. ถุงพลาสติกปราศจากเชื้อสำหรับห่อ Tube X-ray	จำนวน 2 ชิ้น
9. ถุงพลาสติกปราศจากเชื้อสำหรับห่อ โต๊ะยาวยังเครื่องมือ	จำนวน 1 ชิ้น
10. Povidone iodine solution	จำนวน 2 cc.
11. Tegaderm ขนาด 10×12 cm.	จำนวน 1 ชิ้น
12. Silk 2/0 non absorbable suture	จำนวน 1 ชิ้น
13. Vicryl 3/0 absorbable suture	จำนวน 1 ชิ้น
14. Sterile Strip	จำนวน 1 ชิ้น
15. Gauze 10 ชิ้น	จำนวน 3 - 4 ห่อ
16. ชุดผ้าปูราจากเชื้อสำหรับทำหัดถุง	
17. เครื่องกระตุนหัวใจ	

2. การพยาบาลขั้นตอนการ

เป็นการพยาบาลตั้งแต่ผู้ป่วยเข้าห้องหัดทำการจนทำหัดทำการเสร็จและเคลื่อนย้ายไปยังห้องประเมินอาการภายหลังทำหัดทำการหรือห้องพยาบาลผู้ป่วยหนักเพื่อให้การดูแลอย่างใกล้ชิด และเกิดความปลอดภัย การทำงานที่ร่วมกันเป็นทีมสหสาขาวิชาชีพได้แก่ แพทย์ นักเทคนิคในโรงพยาบาล โภชีหัวใจ และทรวงอก นักรังสีการแพทย์ พยาบาลศูนย์หัดทำการสวนหัวใจและหัดดูเลือด สามารถแบ่งออกได้เป็นพยาบาลช่วยเหลือรอบนอก (Circulating nurse) และพยาบาลส่งเครื่องมือ (Scrub nurse) ดังนี้

2.1 บทบาทหน้าที่ของพยาบาลช่วยรอบนอก (Circulating nurse) ช่วยเหลือทุกคนในทีมทำหัดทำการ ให้การดูแลผู้ป่วยและรับผิดชอบรักษาความปลอดภัยห้องหัดทำการ ในห้องหัดทำการ ตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติมขณะหัดทำการ ช่วยจัดคอมไฟ ต่อสายจีไฟฟ้าขณะทำหัดทำการ ประเมินปัญหาที่อาจเกิดขึ้นขณะหัดทำการ เช่น การเกิดหัวใจเต้นผิดจังหวะ หัวใจหยุดเต้น การเกิดภาวะพร่องออกซิเจน การเกิด bleeding การเกิดภาวะบีบหัวใจ (Cardiac tamponade) ให้ครอบคลุมตลอดการทำหัดทำการเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลและทันต่อเหตุการณ์ที่วิกฤติ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดระหว่างทำหัดทำการ รวมทั้งบันทึกทางการพยาบาล บันทึกรายงานการทำหัดทำการ ภายหลังทำหัดทำการ ช่วยปิดแผล สรุมเสื้อผ้าผู้ป่วย ช่วยเหลือ เคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกจากห้องเมื่อเสร็จหัดทำการ และส่งต่อรายละเอียดการทำหัดทำการให้พยาบาล ห้องประเมิน สามารถทำงานเป็นทีมกับสหสาขาวิชา เพื่อประสานงาน นอกเหนือนี้ยังมีหน้าที่ดังนี้

2.1.1 เตรียมเครื่องมือประกอบเชือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในการทำหัดทำการให้ครบถ้วน พร้อมใช้ ตรวจเช็คความครบถ้วน ถูกต้องของเครื่องมือ

2.1.2 จัดเตรียมเตียงให้พร้อมใช้ ในแต่ละหัดทำการให้มีความเหมาะสม

2.1.3 ล้างมือให้สะอาดด้วย hand dry scrub ก่อนเปิดผ้าปิดหัวปลอกเชือ ชุดเครื่องมือสำหรับ ทำหัดทำการ รวมทั้งเปิดเวชภัณฑ์ด้วยหลัก aseptic technique คือ ก่อนเปิดหัวผ้าตรวจสอบไม่ให้มีรอย ขาด รอยเปียกชื้น หรือชำรุด ตรวจสอบวันผลิตวันหมดอายุของเทปปิดหัวปลอกเชือ

2.1.4 รับผู้ป่วยเข้าห้องหัดทำการตรวจสอบริ้ว นามสกุล ของผู้ป่วยให้ถูกต้องตรงกับ ป้ายชื่อเมื่อและเวลาเปลี่ยน

2.1.5 เตรียมผู้ป่วย จัดท่านอนนอนพายาราบแบบวางข้างลำตัวอยู่ในท่าที่สบาย ติดอุปกรณ์ ประเมินสัญญาณชีพ จัดสายอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ให้กีดขวางหรือห้อยยื่นซึ่งอาจหลุดขณะเปลี่ยนมุน กล้องเอกซเรย์ แนะนำสถานที่ ที่มีผู้ทำและแนะนำการปฏิบัติตัวขณะทำหัดทำการ

2.1.6 อธิบายถึงความจำเป็นในการเปิดเสื้อค้านหน้าและปลดลงจากไทรล์ทั้ง 2 ข้าง และดูแลช่วยเหลือโดยระวังไม่ให้เปิดเผยร่างกายส่วนที่ไม่จำเป็น คลุมบริเวณหน้าอกผู้ป่วยด้วยผ้าสีเหลือง

2.1.7 ติดแผ่นสื่อ่อนน้ำไฟฟ้า เตรียมเครื่องจี้ สายจี้ให้พร้อมใช้ก่อนเริ่มผ่าตัด รวมถึงใช้ถุงปลดเชือกคลุมหัวเครื่องถ่ายภาพทางรังสี (Fluoroscope) และที่ควบคุมปรับทิศทางกล้องและเตียง

2.1.8 ดูแลฟอกทำความสะอาดผิวนังบวมบริเวณหน้าอก ลักษณะหัวไทรล์ทั้ง 2 ข้าง

2.1.9 ร่วมทำ surgical safety checklist มีการเขียนเพื่อตรวจสอบก่อนทำหัตถการ (Sign in) กับพนักงานที่มีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อม

2.1.10 เทน้ำยาฆ่าเชื้อ 2% chlorhexidine in 70% isopropyl alcohol ในถ้วยที่เตรียมไว้ เพื่อให้พยาบาลส่งเครื่องมือ (Scrub nurse) ทาผ่าเชื้อผิวนังบวมบริเวณหน้าอกที่จะผิงเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดดาวรุς

2.1.11 ดูแลความเรียบร้อยขณะทำหัตถการ ประเมินอาการผู้ป่วยขณะทำหัตถการ ประเมินความรู้สึกตัว ประเมินความเจ็บปวด และบันทึกสัญญาณทุก 15 นาที

2.1.12 ดูแลของเพิ่มเติมระหว่างที่ทำหัตถการ

2.1.13 ดูแลช่วยบีบแพด ช่วยเหลือผู้ป่วยสามสีอภัยหลังเสร็จหัตถการ

2.1.14 ร่วมทำ surgical safety checklist (Time out) ร่วมกับแพทย์

2.1.15 ส่งต่อผู้ป่วยไปดูแลต่อเนื่องที่ห้องประเมินอาการหลังทำ เมื่อเสร็จสิ้นหัตถการ และส่งรายละเอียดการทำหัตถการให้กับพยาบาลห้องประเมินทราบ

2.2 บทบาทพยาบาลส่งเครื่องมือ (Scrub nurse)

บทบาทหน้าที่ของพยาบาลส่งเครื่องมือ (Scrub nurse) มีดังนี้

2.2.1 ตรวจสอบความพร้อมใช้ของเครื่องมือ ชุดเครื่องมือสำหรับการทำหัตถการผ่าตัด ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดดาวรุς รวมถึงอุปกรณ์ของบริษัทว่าพร้อมใช้ในหัตถการ (ภาพที่ 5 เครื่องมือและอุปกรณ์บนโต๊ะหัตถการ หน้าที่ 44)

2.2.2 แต่งกายให้เหมาะสม ถอดเครื่องประดับทุกชนิด สวมหมวกปักคลุมศีรษะ ให้มีนิชชิค เก็บผมให้เรียบร้อยไม่หลุดออกหมวก ใส่หน้ากากปิดปากและจมูก

2.2.3 ล้างมือ สวมชุด สวมถุงมือเข้าหัตถการด้วยเทคนิคปลอดเชื้อตามหลัก sterile technique

2.2.4 ตรวจนับเครื่องมือที่ใช้ให้ครบถ้วนและนำมารักษาเรียงตามลำดับการใช้งานก่อน-หลัง

2.2.5 ตรวจสอบตัวบ่งชี้ทางเคมีในห่อผ้า และห่อเครื่องมือทุกห่อว่าเครื่องมือนั้นปลอดเชื้อหรือไม่

2.2.6 สอดฟันยาขางและฟันปลอกเชือด้านหลังตัวผู้ป่วยแล้วทาผิวหนังบริเวณผ่าตัดด้วย 2% chlorhexidine in 70% isopropyl alcohol

2.2.7 ปูฟันปลอกเชือดให้กับลุนตัวผู้ป่วย โดยปูฟันเจาะกลางให้ตรงตำแหน่งหน้าอกซึ่งที่แพทย์จะทำการผ่าตัดฟังเครื่องกระตุนหัวใจไฟฟ้านิคดาเวอร์

2.2.8 ส่งสายจี้ไฟฟ้าให้พยาบาลรอนอกต่อ กับเครื่องให้เรียบร้อยถูกต้องก่อน เริ่มหัตถการ

2.2.9 จัดเรียงเครื่องมือสำหรับผ่าตัดบนโต๊ะเม โยสำหรับส่งผ่าตัด (Mayo stand) ให้เรียบร้อยตามลำดับและสะดวกต่อการใช้งานตามหลัก aseptic technique และหลัก universal precaution

2.2.10 ส่งเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับการผ่าตัดตามขั้นตอนการผ่าตัด โดยพยาบาล ส่งเครื่องมือต้องศึกษาเทคนิคการทำหัตถการของแพทย์แต่ละคนเพื่อให้ส่งได้ถูกต้องปลอดภัยและรวดเร็ว

2.2.11 ส่งเครื่องมือแบบพร้อมใช้งานทันที การส่งของมีคุณต้องส่งตัวยังเทคนิค non touch technique พร้อมกับนองทุกครั้งเมื่อมีการส่งของมีคุณเพื่อป้องกันอันตรายจากของมีคุณที่มีความร้อน

2.2.12 ทำความสะอาดเครื่องมือทุกชิ้นหลังการใช้งาน โดยการใช้ฟ้าชูบัน้ำเช็ดหรือล้าง ในอ่างเพื่อเอกสารบันทึกผล

2.2.13 ตรวจนับเครื่องมือ ของมีคุณให้ครบถ้วนก่อนทำการเย็บปิดแผล

2.2.14 ปิดแผลผ่าตัด เช็คทำความสะอาดร่างกาย แต่งตัวผู้ป่วยให้เรียบร้อยพร้อม เคลื่อนย้ายไปห้องประเมินอาการหลังทำการหัตถการ

2.2.15 ทึ่งของมีคุณ นำเครื่องมือไปล้างทำความสะอาดที่ห้องล้างอุปกรณ์ และ นับเครื่องมืออีกครั้งก่อนแขวน้ำยาฯ ตามแนวทางปฏิบัติงานป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล

3. การพยาบาลระยะหลังหัตถการ

การพยาบาลตั้งแต่เคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกจากห้องทำการไปยังห้องประเมินอาการ พยาบาลช่วยเหลือรอบนอกต้องส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วยการผ่าตัดที่ได้รับตลอดจนปัญหาที่พบ ในขณะทำการหัตถการ ควรมีรายละเอียดที่ส่งต่อดังนี้

3.1 ชื่อ นามสกุล อายุของผู้ป่วย โรค และชนิดหัตถการที่ทำ

3.2 ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นขณะทำการหัตถการ

3.3 การตั้งค่าการทำงานของเครื่องกระตุนหัวใจไฟฟ้า

3.4 ปริมาณการเสียเลือด

3.5 สัญญาณชีพขณะทำการหัตถการ

3.6 สารน้ำและยาที่ได้รับขณะทำการหัตถการ

3.7 อุปกรณ์และของใช้ที่ต้องเบิกคืน

เงื่อนไข/ข้อสังเกต/สิ่งที่ควรคำนึงในการปฏิบัติงาน

การพยาบาลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Permanent Pacemaker Implantation) สิ่งที่ควรนึกถึงในการปฏิบัติงานมีดังนี้

1. ตรวจสอบการได้รับยาปฏิชีวนะ 30 นาที ก่อนมาทำการหัตถการ เพื่อผลการติดเชื้อในกระแสเลือดหรือผลการติดเชื้อเนื้อเยื่อบริเวณแผลได้

2. ผู้ป่วยที่มีประวัติได้รับยา warfarin ก่อนทำการหัตถการควรดယอย่างน้อย 7 วัน หรือตามคำสั่งแพทย์เพื่อป้องกันภาวะเลือดออก (Bleeding) และสามารถรับประทานยาอื่นได้ตามปกติ

3. ให้คำแนะนำผู้ป่วยเพื่อเป็นการป้องกันสายเลื่อนหลุดต้องไม่ให้กางแขนข้างที่ฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจ 2 วันแรกหลังผ่าตัด ให้ด้านแขนแนบซิดลำตัว 3 วัน - 1 เดือนกางแขนได้ แต่ยกแขนสูงไม่เกินระดับไหล่ ไม่แกว่งแขนแรง ๆ เร็ว ๆ และไม่ยกของหนักเกิน 3 กิโลกรัม หลังทำการหัตถการ 1 เดือนสามารถยกแขนได้ตามปกติ

แนวคิดที่ใช้ในการจัดทำคู่มือ

แนวคิดในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ ใช้มาตรฐานทางการพยาบาลในการดูแลผู้เข้ารับบริการ จะครอบคลุมมาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และหลักความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากรมาเป็นแนวคิดในการจัดทำคู่มือปฏิบัติการดังนี้

1. มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดเป็นบริการพยาบาลดูแลผู้ป่วยที่มารับบริการผ่าตัด และผู้ป่วยที่มารับการรักษา Invasive Procedure ต่าง ๆ มีทั้งหมด 9 มาตรฐาน (บริหารงานสะอาด, 2551)

1.1 การพยาบาลระยะก่อนผ่าตัด

1.2 การพยาบาลระยะผ่าตัด

1.3 การพยาบาลระยะหลังผ่าตัด

1.4 การดูแลต่อเนื่อง

1.5 การสร้างเสริมสุขภาพ

1.6 การคุ้มครองภาวะสุขภาพ

1.7 การให้ข้อมูลและความรู้สุขภาพ

1.8 การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

1.9 การบันทึกทางการพยาบาล

2.1 I : Identify การระบุตัวผู้ป่วย

2.2 S : Situation สถานการณ์ที่ทำให้ต้องรายงาน

2.3 B : Background ข้อมูลภูมิหลังเกี่ยวกับสถานการณ์

2.4 A : Assessment การประเมินสถานการณ์ของพยาบาล

2.5 R : Recommendation ข้อเสนอแนะหรือความต้องการของพยาบาล

3. หลักความปลอดภัยของผู้ป่วยและบุคลากร 2P Safety Goal 2018 (สถาบันรัตนรองคุณภาพสถานพยาบาล, 2561)

3.1 Patient Safety Goal "ได้แก่"

- Safe surgery
- Infection prevention and control
- Medication and blood safety
- Patient care process
- Line tube and catheter laboratory
- Emergency response

3.2 Personal safety goal "ได้แก่"

- Security and privacy of information and social
- Infection and exposure
- Mental health and medication
- Process of work
- Lane and legal issues
- Environment and working condition

บทที่ 4

เทคนิคการปฏิบัติงาน

แผนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน

แผนยุทธศาสตร์ ของฝ่ายการพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลประจำปี 2564
ได้กำหนดยุทธศาสตร์ (AEIOU) มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 Academic for Urban Health & future life : A

- A1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมให้มีเอกลักษณ์และสมรรถนะที่สอดคล้องกับแนวโน้มใหม่ในพื้นฐานด้านเวชศาสตร์เขตเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 Excellent service : E

- E1 เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความปลอดภัย ของระบบบริการ
- E2 ขยาย และเพิ่มขีดความสามารถ และรายได้ด้านบริการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 Income & Cost Effectiveness : I

- I1 มีระบบบริหารรายได้และต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 Organizational Strength in Digital Era : O

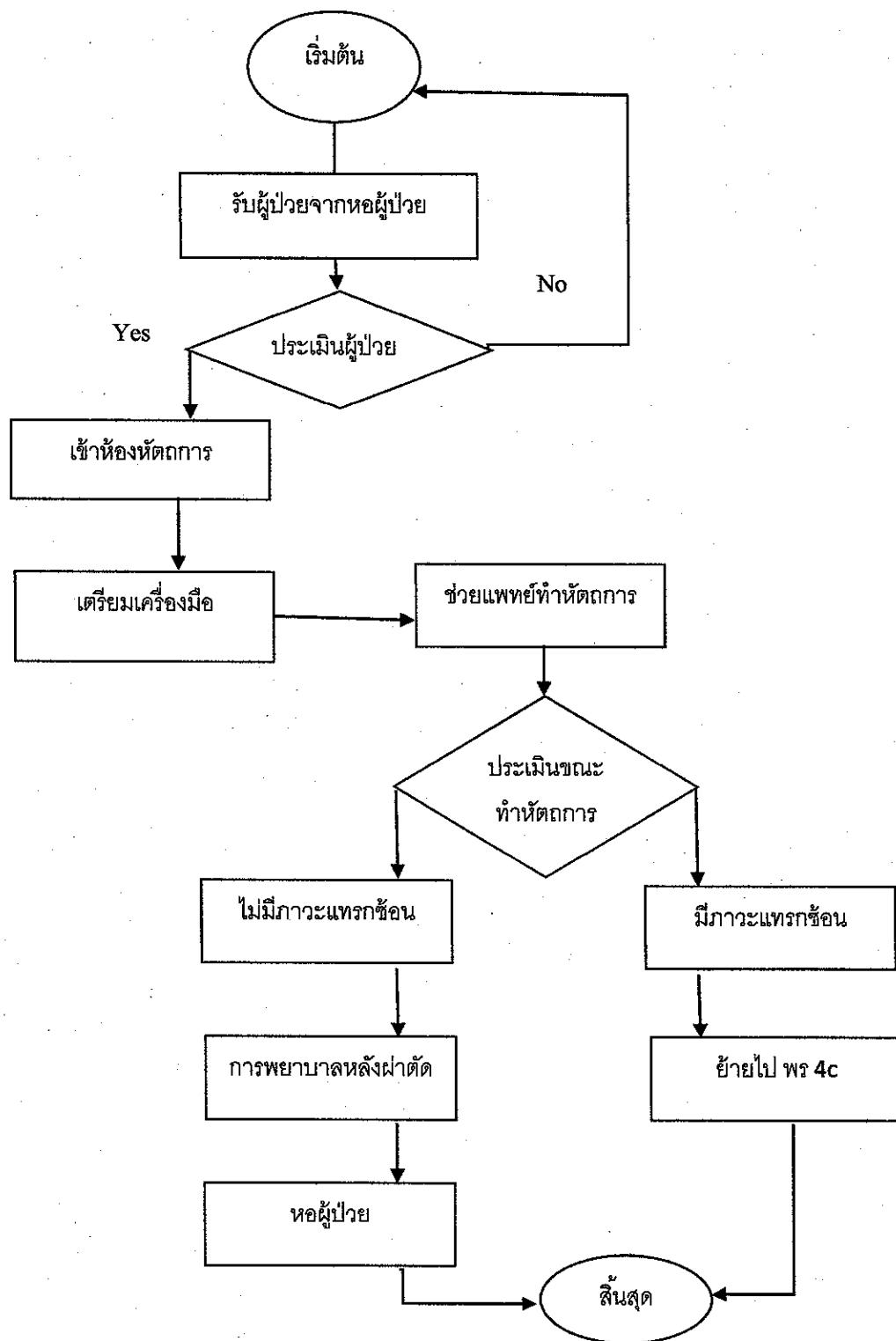
- O1 พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านเวชศาสตร์เขตเมืองและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับพันธกิจ และการเติบโตขององค์กร
- O2 เพิ่มความเข้มแข็งขององค์กรด้วยการเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital transformation)
ในทุกพื้นที่

- O3 ยกระดับการพัฒนาองค์กร โดยใช้เกณฑ์คุณภาพเพื่อมุ่งสู่การเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 Urbanology Competence : U

- U1 เพิ่ม research quality and quantity ที่มีเอกลักษณ์เวชศาสตร์เขตเมือง
ศูนย์หัดทดสอบหัวใจและหลอดเลือดมีการนำยุทธศาสตร์ของฝ่ายการพยาบาลมาปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ผู้ปฏิบัติงาน และต่องค์กร โดยการจัดทำคู่มือฉบับนี้ สอดคล้องกับแผน Excellent service คือ การเพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยของผู้รับบริการ ซึ่งมีการนิเทศทางคลินิกในการปฏิบัติตามมาตรฐานสำคัญจำเป็น ที่มุ่งเน้น (การให้เลือดและส่วนประกอบของเลือด การบ่งชี้ตัวผู้ป่วย การผ่าตัดผิดคนผิดข้างผิดตำแหน่ง ผิดหัดและการผู้ป่วยวิกฤต ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม) ซึ่งการให้การพยาบาลทุกขั้นตอนคู่มือฉบับนี้ยังสอดคล้องถึงโครงการพัฒนาพฤติกรรมบริการด้วย

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Flow chart)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนสำหรับการปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
เริ่มต้น	<ul style="list-style-type: none"> - โภรแจ้งพยาบาลหอผู้ป่วยให้เตรียมความพร้อมผู้ป่วยสำหรับการเคลื่อนย้าย และรับทราบอาการล่าสุดของผู้ป่วยว่าสามารถทำหัดหัวได้หรือไม่ เช่นนอนราบได้หรือไม่ ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการที่มีการเปลี่ยนแปลงก่อนมาทำหัดหัว เช่น CBC, BUN, Cr, ผลการติดเชื้อต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - Consent form - Catheterization laboratory nursing record 	<ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลประจำห้องปะแม่น - พยาบาลประจำหอผู้ป่วย
รับผู้ป่วยจากหอผู้ป่วย	<ul style="list-style-type: none"> - โภรแจ้งเจ้าหน้าที่เรเปลของโรงพยาบาลเบอร์ 3198, 3199 เพื่อที่จะให้เจ้าหน้าที่เรเปลรับผู้ป่วยที่หอผู้ป่วย มาส่งยังศูนย์หัดหัวส่วนหัวใจและหลอดเดือดโดยแจ้งชื่อและหอผู้ป่วย 		<ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลประจำหอผู้ป่วย - ผู้ช่วยพยาบาลประจำห้องปะแม่น - เจ้าหน้าที่เรเปล
ประเมินผู้ป่วย	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินอาการแรกรับโดยสอบถามชื่อ นามสกุล เมื่อเข้าผู้ป่วยลงเตียง - ผู้ช่วยพยาบาลประเมินสัญญาณชีพ วัดໄ๊กซ์ Oxygen sat ปลายนิ้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - Consent form - Catheterization laboratory nursing record 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ช่วยพยาบาล - นักเทคนิคในครัวเรือน - หัวใจและหัวใจ

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนลำดับการปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
ประเมินผู้ป่วย (ต่อ)	<p>ตรวจสอบการ โภกชาน บริเวณที่จะทำหัตถการ คลำซีพจร radial artery , femoral artery ของมีค่า และการตอบดีฟันปลอม</p> <ul style="list-style-type: none"> - แนะนำการปฏิบัติตัวขณะ ทำหัตถการให้นอนง่าย ราบเอามือแนบข้างลำตัว - กรณีที่มีปัญหาไม่สามารถ ทำหัตถการได้ เช่น มีไข้ นอนร้าบไม่ได้ สับสน วุ่นวาย รายงานแพทย์แล้ว ส่งผู้ป่วยกลับหอผู้ป่วย - กรณีไม่มีปัญหานำผู้ป่วย เข้าห้องหัตถการ 	<ul style="list-style-type: none"> - Catheterization laboratory nursing record - Risk assessment 	<ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลหรือผู้ช่วย พยาบาลประจำห้อง หัตถการ - Circulating nurse - ผู้ช่วยพยาบาล
เข้าห้องทำ หัตถการ	<ul style="list-style-type: none"> - เตรียมผู้ป่วยพร้อมทำ หัตถการโดยพยาบาลและ นักเทคโนโลยีหัวใจและ ตรวจอกรดแลให้ผู้ป่วย นอนง่ายราบวางมือ^{นิ้ว} แนบชิดลำตัว monitor BP, Oxygen sat ปลายนิ้ว, monitor EKG - ฟอกทำความสะอาด ผิวนังบริเวณหน้าอก จนถึงลำคอด้วย Hibiscrubแล้วเช็ดออก 	<ul style="list-style-type: none"> - Catheterization laboratory nursing record 	<ul style="list-style-type: none"> - Scrub nurse - Circulating nurse - ผู้ช่วยพยาบาล - นักเทคโนโลยีหัวใจ และตรวจอกร

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
เตรียมเครื่องมือ	<ul style="list-style-type: none"> - scrub nurse เปิด set ผ้า นิ่งปราศจากเชื้อ จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ สำหรับหัตถการ (ภาคผนวก ข ภาคที่ 5) 		<ul style="list-style-type: none"> - Scrub nurse - Circulating nurse - ผู้ช่วยพยาบาล - นักเทคนิคในโลหะหัวใจ และทรวงอก
ช่วยแพทย์ทำ หัตถการ	<ul style="list-style-type: none"> - scrub nurse นำผ้า ปราศจากเชื้อบนตัว ผู้ป่วยและช่วยเหลือ แพทย์ส่งเครื่องมือขณะ ทำการหัตถการ - circulating nurse ติดตามสัญญาณชีพ - ส่งของให้กับ scrub nurse ตามความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> - Catheterization laboratory nursing record 	<ul style="list-style-type: none"> - Scrub nurse - Circulating nurse - ผู้ช่วยพยาบาล - นักเทคนิคในโลหะหัวใจ และทรวงอก
ประเมินขนะ ทำการหัตถการ	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินภาวะแทรกซ้อน ขณะทำการหัตถการ เช่น bleeding, pericardial effusion - เมื่อแพทย์สิ้นสุด การหัตถการ scrub nurse ตรวจนับอุปกรณ์ก่อน ปิดแผลและช่วยเหลือ แพทย์ในการทำความสะอาด หลังการหัตถการ - circulating nurse ดูแล เคลื่อนย้ายผู้ป่วยสังเกต อาการที่ห้องประเมิน ก่อนส่งกลับห้องผู้ป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> - Catheterization laboratory nursing record 	<ul style="list-style-type: none"> - Scrub nurse - Circulating nurse - ผู้ช่วยพยาบาล - นักเทคนิคในโลหะหัวใจ และทรวงอก

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
<p>ประเมิน ขณะทำ หัดถ่าย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีที่บ่นะทำหัดถ่าย เกิดภาวะแทรกซ้อน แพทย์พิจารณาให้ยาไป สังเกตอาการที่ พร 4 c circulating nurse ส่งเรว พยาบาลห้องประเมิน เพื่อที่จะส่งผู้ป่วยย้ายไป พร 4 c ในทันที - circulating nurse สรุป รายละเอียดลงใน nurse note และ catheterization report 		
<p>การพยาบาลหลังทำ หัดถ่าย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลประจำห้อง ประเมินแนะนำการ ปฏิบัติตัวหลังทำหัดถ่าย ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ให้แพคเปียกน้ำ 2. ไม่ล้างแผลหรือยก แผลมาระดับไหล่ 7 วัน 3. สังเกตว่ามีเลือดซึม ออกมานาจากแพค - ประเมินสัญญาณชีพ ทุก 5 นาที 4 ครั้ง หรือจน สัญญาณชีพคงที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - Catheterization laboratory nursing record - Risk assessment - Catheterization report 	<ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลประจำห้อง ประเมิน - ผู้ช่วยพยาบาล

ขั้นตอน	การปฏิบัติงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
ส่งผู้ป่วยกลับห้องผู้ป่วย	<ul style="list-style-type: none"> - โทรแจ้งรายละเอียดการทำการหัดถกการกับพยาบาลประจำห้องผู้ป่วยดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ผู้ป่วยชื่อ..... ทำการหัดถก..... ผลการทำการหัดถก..... เสียงเลือด.....CC. สัญญาณชีพขณะ และ ก่อนส่งกลับ - บันทึกข้อมูลของผู้ป่วยโดยตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารเข้าระบบ binary - พยาบาลโทรแจ้งเจ้าหน้าที่เรงานเปลื่องโรงพยาบาลเพื่อนำส่งผู้ป่วยกลับห้องผู้ป่วย 	<ul style="list-style-type: none"> - Catheterization laboratory nursing record - Risk assessment - Catheterization report 	<ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลประจำห้องประเมิน - ผู้ช่วยพยาบาล
ลิ้นชุด	- พยาบาลส่งผู้ป่วยกลับห้องผู้ป่วย		<ul style="list-style-type: none"> - พยาบาลประจำห้องประเมิน - ผู้ช่วยพยาบาล - เจ้าหน้าที่เรงานเปลื่องโรงพยาบาล

การเตรียมสิ่งแวดล้อมในห้องตรวจสุนัขวัวใจที่ทำการผ่าตัดฟันเครื่องกระดูกหัวใจไฟฟ้าชนิดถาวร

1. ปิดประตูห้องหัดทำการตลอดเวลาที่ทำการผ่าตัด
2. จำกัดจำนวนบุคลากรที่จะเข้าในห้องผ่าตัด
3. เครื่องมือและอุปกรณ์ผ่าตัดต้องผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อความไมตรฐาน หรือ
ข้อกำหนดของแต่ละอุปกรณ์
4. ทำความสะอาดห้องหัดการ กรณีที่มีการเบื้องตนเดือดหรือสารคัดหลังของผู้ป่วย และหลัง
เสร็จหัดการทุกราย

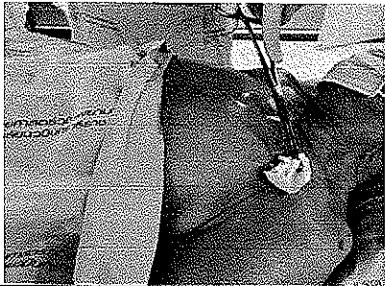
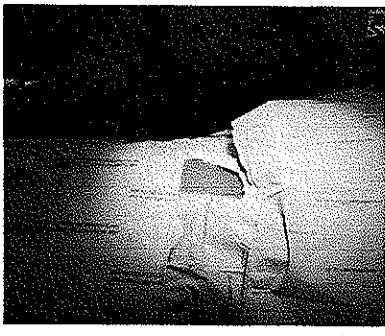
การเตรียมบุคลากร

บุคลากรที่เข้าห้องหัดทำการที่จะทำการผ่าตัดฟันเครื่องกระดูกหัวใจชนิดถาวร ต้องใส่หนาก
และผ้าปิดจมูก ตลอดเวลาที่อยู่ในห้องหัดการที่ทำการผ่าตัด

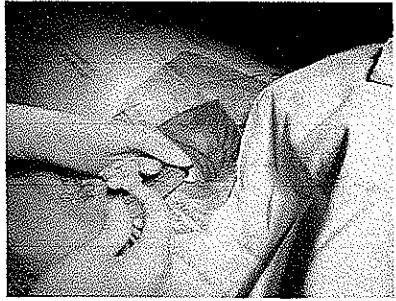
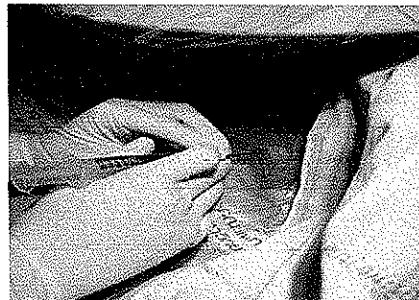
ตารางที่ 2 แสดงการเตรียมบุคลากรเข้าหัดทำการ

กระบวนการ	ผู้ปฏิบัติ	แนวทางการปฏิบัติ
1. ส้างมือ	แพทย์ พยาบาลส่างเครื่องมือ	ล้างมือในระดับ surgical hand washing โดยต้องฟอกด้วยแอลกอฮอล์รวมถึงเล็บนิ้วนิ้ว มือไปจนถึงบริเวณเหนือข้อศอกด้วยน้ำยา 4% Chlorhexidine Gluconate in Liquid Soap หลังทำการฟอกมือให้ของข้อศอกขึ้นเพื่อไม่ให้น้ำไหลย้อนกลับไปที่มือแล้วเช็ดมือให้แห้งด้วยผ้าปราศจากเชื้อ
2. เครื่องประดับ	แพทย์ พยาบาลส่างเครื่องมือ	ไม่มีเครื่องประดับที่มือและแขน

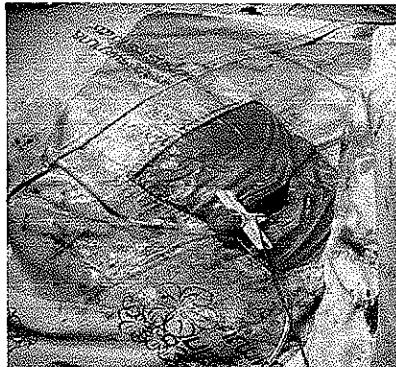
ตารางที่ 3 กระบวนการการผ่าตัดใส่เครื่องกระดูกหัวใจชนิดถาวร

ขั้นตอน	อุปกรณ์	วิธีการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความสะอาดผิวนัง บริเวณผ่าตัด 	1. set ฟอกผิวนัง 2. Gauze 10 ชิ้น 3. Hibiscrub 4. Sterile water 5. 2% chlorhexidine in 70% Alcohol	1. ฟอกทำความสะอาด ผิวนัง บริเวณหน้าอก คอ ไอลทั้ง 2 ข้างและ ชับให้สะอาด 2. พยาบาลส่ง เครื่องมือ ใช้ 2% chlorhexidine in 70% Alcohol ทาบริเวณผิวนัง บริเวณที่จะผ่าตัด	1. พยาบาลส่ง เครื่องมือ 2. พยาบาลช่วย รองนอก
ขั้นตอนที่ 2 ปูผ้าคลุมผ่าตัดปลดเชือ 	1. Mayo stand 2. ผ้า 1 ชิ้น 2 ผืน 3. ผ้า 2 ชิ้น 5-6ผืน 4. ผ้าผืนใหญ่คลุมทั้ง เตียง 1 ผืน 5. ผ้าเจาะกลาง 1 ผืน 6. ผ้ายางปลดเชือ 7. Backhaus towel forceps 2 อัน 8. ตะแกรงเหล็ก	1. คลุมผ้าที่ Mayo stand 2. รองผ้ายางและผ้าใต้ ไอลและหลังผู้ป่วย 3. ปิดผ้าบริเวณคอ ผู้ป่วย ปิดตะแกรง ลงเลือกคลุมผ้า 4. คลุมผ้าบริเวณ หน้าอก ด้วยผ้าเจาะ กลางผ้า 2 ชิ้น 5. คลุมผ้าใหญ่ให้ ครอบคลุมตัวผู้ป่วย ทั้งเตียง	1. พยาบาลส่ง เครื่องมือ 2. พยาบาลช่วย รองนอก

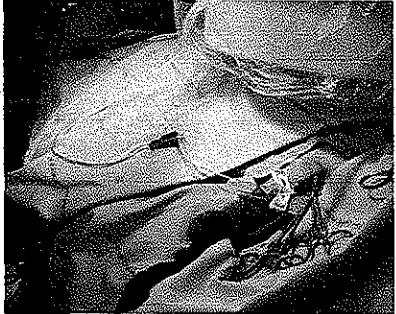
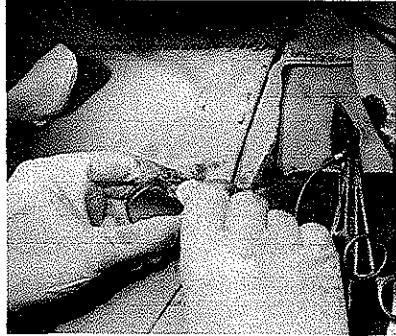
ตารางที่ 3 กระบวนการการผ่าตัดใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวร (ต่อ)

ขั้นตอน	อุปกรณ์	วิธีการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอนที่ 3 การฉีดยาชาเพื่อลดอาการเจ็บปวด บริเวณผิวนัง 	1. Syringe 10 cc. 2. 1% Lidocaine hydrochloride 3. Needle No. 23 4. Needle No. 20	1. ส่าง 1% Lidocaine ให้แพทย์ฉีด ผิวนังตำแหน่งที่ ทำหัตถการ	1. พยาบาลส่าง เครื่องมือ 2. พยาบาลช่วย รอบนอก
ขั้นตอนที่ 4 การ Puncture เส้นเดือดบริเวณ หน้าอกซึ่งที่ทำหัตถการแล้ว ช่วยเหลือแพทย์ใส่ลวดนำ (wire) 	1. Puncture Needle 2. Syringe 10 cc. 3. 0.9%NaCl 4-5 cc. 4. ลวดนำ (Wire) สำหรับใส่ห้องนำ (Sheath)	1. เตรียมส่าง Puncture Needle โดยให้มีน้ำใน syringe 3-4 cc. 2. เตรียมส่างลวดนำ (Wire) เมื่อแพทย์ Puncture ได้แล้ว 3. คุ้ยแลบปรับเตียงและ กล้องขณะที่แพทย์ ใส่อุปกรณ์ต่าง ๆ	1. พยาบาลส่าง เครื่องมือ 2. พยาบาลช่วย รอบนอก

ตารางที่ 3 กระบวนการการผ่าตัดใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวร (ต่อ)

ขั้นตอน	อุปกรณ์	วิธีการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอนที่ 5 การเปิดแผลบริเวณหน้าอก เตรียมพื้นที่สำหรับใส่เครื่อง Pacemaker 	1. ใบมีด (Blade) 2. Safe Sheath 7 Fr. 3. สายสำหรับจีตัด และห้ามเลือด 4. กรรไกรตัดเนื้อ 5. Tissue tooth forceps 6. Skin retractor 7. Gauze ชั้บเดียว 8. Curved artery forceps 9. 1% Lidocaine hydrochloride	1. เตรียมขาชาเพิ่ม บริเวณที่แพทย์จะ กรีดเปิดแผล 2. เตรียมหัวใจไฟฟ้า ให้พร้อมใช้งาน 3. ช่วยเหลือแพทย์ ในการซับห้าม เลือดขณะกรีดแผล 4. ช่วยเหลือแพทย์ ในการตึงปาก แผลและส่ง เครื่องนีอตามที่ 医師ท้องการ	1. พยาบาลส่าง เครื่องมือ 2. พยาบาลช่วย รอบนอก
ขั้นตอนที่ 6 การใส่สายกระตุนหัวใจและเย็บ สาย 	1. สายกระตุนหัวใจ ไฟฟ้า (Lead) 2. สายสำหรับ ตรวจเช็คสาย กระตุนหัวใจ 3. ໂປຣແກຣມເມອ່ວ 4. Silk 2/0 5. Needle holders 6. Tissue tooth forceps	1. พยาบาลเตรียมส่าง สายกระตุนหัวใจ ชนิดถาวรให้กับ แพทย์ 2. ช่วยแพทย์ปรับ เสื่อนตำแหน่งของ เตียงขณะแพทย์ เอ็กซ์เรย์หา ตำแหน่ง	1. พยาบาลส่าง เครื่องมือ 2. พยาบาลช่วย รอบนอก

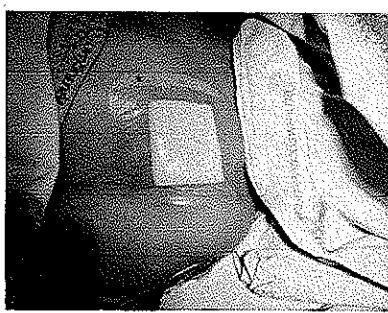
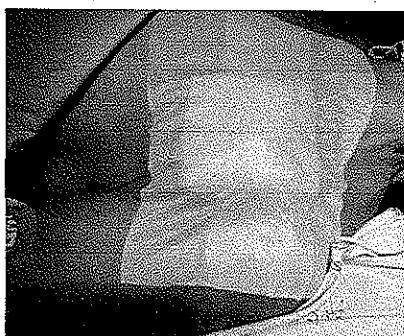
ตารางที่ 3 กระบวนการการผ่าตัดใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดดาว (ต่อ)

ขั้นตอน	อุปกรณ์	วิธีการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอนที่ 6 (ต่อ) การใส่สายกระตุ้นหัวใจและเข็ม สาย 		3. เตรียมสายหนีบ สำหรับตรวจเช็ค pacemaker Lead 4. เมื่อได้ตำแหน่งที่ เหมาะสมแล้วแพทช์ จะฉีกเอา safe sheath ออก 5. พยานาลเตรียมส่ง silk 2/0 เพื่อ fix pacemaker Lead 6. กรณีใส่แบบ dual chamber pacemaker จะใส่ 2 สาย (Lead)	1. พยานาลส่ง เครื่องมือ 2. พยานาลช่วย รอบนอก 3. ตัวแทนบริษัท
ขั้นตอนที่ 7 ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจไฟฟ้า 	1. ตัวเครื่อง pacemaker 2. Silk 2/0 3. Needle holders 4. Skin retractor 5. Tissue tooth forceps 6. Gauze	1. เมื่อสายอยู่ใน ตำแหน่งที่เหมาะสม พยานาลเตรียมส่ง เครื่อง pacemaker เพื่อต่อเข้าด้วยกัน 2. แพทช์ตรวจเช็คซ่อง ให้ผิวน้ำ (Pocket) ว่ามีจุดเดือดออก หรือไม่ 3. แพทช์ใช้ silk 2/0 ยึดเครื่องกระตุ้นไฟฟ้า หัวใจ (Pacemaker)	1. พยานาลส่ง เครื่องมือ 2. ตัวแทนบริษัท

ตารางที่ 3 กระบวนการการผ่าตัดใส่เครื่องกระดูกหัวใจนิດดาวร (ต่อ)

ขั้นตอน	อุปกรณ์	วิธีการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอนที่ 8 เย็บปิดแผล 	1. Vicryl 3/0 (absorbable suture) 2. Needle holders 3. Tissue non tooth forceps 4. Gauze 5. Sterile -Strip 6. Providone iodine	1. พยาบาลเตรียมส่ง เครื่องมือ และ อุปกรณ์ให้กับ แพทย์เพื่อทำการ เย็บชั้นใต้ผิวนัง (Subcutaneous) ด้วย Vicryl 3/0 2. พยาบาลเตรียมส่ง เครื่องมือและ อุปกรณ์ให้กับ แพทย์เพื่อทำการ เย็บชั้นผิวนัง ด้วย Vicryl 3/0 3. พยาบาลใช้กือสทำ ความสะอาดแผล ก่อนให้แพทย์ปิด แผลด้วย sterile - Strip และใช้กือส ชูงด้วย providone iodine เช็ดไป มา	1. พยาบาลส่ง เครื่องมือ 2. พยาบาลช่วย รอบนอก

ตารางที่ 3 กระบวนการการผ่าตัดใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (ต่อ)

ขั้นตอน	อุปกรณ์	วิธีการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นตอนที่ 9 ปิดแผล 	1. Gauze 2. Tegaderm ขนาด $10 \times 12 \text{ cm.}$ 3. พลาสเตอร์ Medipor	1. พยาบาลเข้าดัดฟัน ความสะอาดรอบแผล 2. ปิดแผลด้วยการพับก้มส่วนดาษเท่าแผลและปิดด้วย tegaderm 3. ใช้ก้มสับปะรังทับบน tegaderm แล้วปิดพลาสเตอร์ Medipor	1. พยาบาลส่างเครื่องมือ 2. พยาบาลช่วยรอบนอก

วิธิตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ติดตามและประเมินผลการใช้คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยหัวใจเด็นผิดจังหวะชนิดหัวใจเด็นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Permanent pacemaker implantation) ที่ทำหัตถการในศูนย์หัตถการส่วนหัวใจและหลอดเลือด ไปทุกกองใช้ในช่วงระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2564 ถึงสิงหาคม พ.ศ. 2564 ติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยติดตามติดตามตัวชี้วัดทุก 1 เดือน พบว่า

- อัตราการเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสาร ไม่ครบถ้วนเดือน มิถุนายน 2564 คิดเป็น 0.12 %
- อัตราการเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสาร ไม่ครบถ้วนเดือน กรกฎาคม 2564 คิดเป็น 0.10 %
- อัตราการเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสาร ไม่ครบถ้วนเดือน สิงหาคม 2564 คิดเป็น 0.02 %

โดยเป้าหมายในการประเมินผลและติดตามการใช้คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยหัวใจเด็นผิดจังหวะชนิดหัวใจเด็นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร มีเป้าหมายคือ อัตราการเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสาร ไม่ครบถ้วน เท่ากับ 0%

จรรยาบรรณคุณธรรม/จริยธรรมในการปฏิบัติงาน

การจัดทำคู่มือการพยาบาลผู้ป่วยหัวใจเด่นพิจังหัวะชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Permanent pacemaker implantation) ผู้ศึกษาได้นำมาตรฐานการพยาบาลตามข้อบังคับของสภากาชาดไทยเรื่องการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพ การพยาบาลและการพดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 มาใช้ในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผู้ประกอบวิชาชีพ ย้อมประกอบวิชาชีพ โดยเจตนาดี คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้มารับบริการ ไม่คำนึงถึงฐานะ เนื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคมหรือสิทธิการเมือง ไม่ประพฤติเสื่อมเสียวิชาชีพ ยกย่องให้เกียรติ และเคารพในศักดิ์ศรีผู้ร่วมงาน ไม่ทับถมให้ร้ายหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมงาน และให้ดีแนวปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่สมรถนะพื้นฐานงานเป็นต่อพยาบาลห้องผ่าตัด โดยมุ่งผลลัพธ์ของผู้ป่วยเป็นหลัก ประกอบด้วยสมรถนะ 5 ด้าน (ศิริพร พุทธรังสี, 2554) ดังนี้

1. สมรถนะด้านความปลอดภัย โดยการจัดเตรียมผู้ป่วย อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อมในห้องผ่าตัด ให้ปลอดภัย
2. ด้านความสมดุลสิริวิทยาและการทำงานที่ของร่างกายผู้ป่วย
3. ด้านพฤติกรรมการตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยต่อครอบครัว ด้านจิตสังคม จิตวิญญาณ
4. พิทักษ์สิทธิจริยธรรมในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัว
5. ด้านผลลัพธ์ระบบสุขภาพทั้งปัจจัยสิ่งแวดล้อม การบริหารงานในการปฏิบัติงาน และความปลอดภัยของผู้ป่วย

บทที่ 5

ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

จากการนำร่องมีการพยาบาลผู้ป่วยหัวใจเด่นผิดจังหวะชนิดหัวใจเด่นซ้ำที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร มาใช้ตั้งแต่วันที่ มิถุนายน พ.ศ. 2564 – สิงหาคม พ.ศ. 2564 พนบปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1. พยาบาลวิชาชีพบางรายปฏิบัติการเตรียมผู้ป่วย จัดทำเอกสาร เตรียมเครื่องมือไม่เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติที่กำหนดในครั้นนี้

2. การช่วยแพทย์ทำการหัตถการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวรมีการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์จำนวนมากทำให้บุคลากรพยาบาลบางรายที่มีประสบการณ์น้อย ขาดความมั่นใจ และส่งเครื่องมือไม่ตรงตามความต้องการของแพทย์

แนวทางการแก้ไข

1. จัดให้ความรู้โดยการสอนสาธิตการจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในหัตถการ และการปฏิบัติการพยาบาล

2. จัดพยาบาลพี่เลี้ยงให้กับบุคลากรพยาบาลใหม่ ในการปฏิบัติการพยาบาลและเข้าช่วยหัตถการการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประเมินศักยภาพ พัฒนา และเรียนรู้ความก้าวหน้าทางการพยาบาลและการส่งเครื่องมือช่วยแพทย์ในหัตถการของบุคลากรพยาบาลทุก 1 ปี

2. ควรมีการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วยหัวใจเด่นผิดจังหวะชนิดหัวใจเด่นซ้ำที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวรทุก 1 ปี เพื่อปรับปรุงการพยาบาลให้ทันต่อความก้าวหน้าด้านวิชาการและเทคโนโลยีด้านโรคหัวใจ

บรรณาธิการ

งานเวชสัตว์คณภาพแพทย์ศาสตร์วิชรพยาบาล. (2563). รายงานประจำปี 2563. โรงพยาบาลวิชรพยาบาล
คณะแพทย์ศาสตร์วิชรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราราช.

นรศรา งานสะอาด. (2551). มาตรฐานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด. ใน ข้อมูล จิระสินธิปากและคณะ(บก.),
มาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล(ปรับปรุงครั้งที่ 2) (พิมพ์ครั้งที่ 3). (น.259-283)

นนทบุรี : สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวิชรพยาบาล. (2564). แผนปฏิบัติการ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวิชรพยาบาล
คณะแพทย์ศาสตร์วิชรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราราช ปี 2564.

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล. (2561). เป้าหมายความปลอดภัยของบุคลากรของประเทศไทย
พ.ศ.2561 Personnel Safety Goal : SIMPLE Thailand 2018. นนทบุรี : เพมส แอนด์ ชัคเช็สฟูล.

สมาคมแพทย์โรคหัวใจแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553) แนวทางเวชปฏิบัติสำหรับ
การรักษาภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะและการหัวใจเต้นเหลวด้วยเครื่องอิเล็กโทรนิกชนิดฟังในร่างกาย.
เข้าถึงได้จาก http://www.thaiheart.org/images/column_1291454908/DeviceGuidline.pdf

ศิริพร พุทธรังสี. (2554). สมรรถนะที่แท้จริงของพยาบาลห้องผ่าตัด. สืบคืบเมื่อ 27 สิงหาคม 2564
จาก http://waanplastic.blogspot.com/2011/12/blog-post_03.html

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการผ่าตัดใส่เครื่องกระดูกหัวใจชนิดถาวร

ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้า

1. ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้า หมายถึง ภาวะที่กระแทไฟฟ้าหัวใจถูกขัดขวางการเหนี่ยวนำกระแทไฟฟ้าตามทิศทางปกติ ส่งผลให้หัวใจเต้นไม่สม่ำเสมอและมีอัตราเต้นช้ากว่า 60 ครั้ง/นาที และมีการไหลดเวียนของเลือดไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกายไม่เพียงพอ

2. สาเหตุ เกิดจากความผิดปกติจากการนำไฟฟ้าหัวใจจากห้องบนสู่ห้องล่าง และมีจุดกำเนิดไฟฟ้าของหัวใจทำงานผิดปกติ

3. อาการและอาการแสดง ใจสั่น แน่นหน้าอก หายใจหอบเหนื่อย ความดันโลหิตต่ำ หน้ามีคิ้ว ระดับการรู้สึกตัวลดลง หมดสติ เนื่องจากเลือดที่สูบฉีดไปเลี้ยงสมอง หรือส่วนต่างๆ ของร่างกายไม่เพียงพอจนกระทั่งเกิดภาวะหัวใจหยุดเต้นได้

4. การวินิจฉัย

4.1 การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (Electrocardiogram, EKG or ECG) เป็นการตรวจเพื่อบันทึกผลรวมความต่างศักดิ์ไฟฟ้าทั้งหมด ที่เกิดขึ้นในแต่ละเซลล์ของเซลล์กล้ามเนื้อหัวใจเรียกว่า คลื่นไฟฟ้าหัวใจ

การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจมีหลายวิธี ได้แก่

- การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจแบบมาตรฐาน เรียกว่า Standard 12 – lead ECG
- การติดตามคลื่นไฟฟ้าหัวใจตลอดเวลา 24 ชั่วโมง (ECG Monitoring) เป็นการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจโดยการติดตามหัวใจตลอดเวลา ใน Lead ใด Lead หนึ่ง
- การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจแบบต่อเนื่อง เป็นการบันทึกหัวใจไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ป่วยสามารถทำงานได้ตามปกติ

4.2 Electrophysiologic study (EPS) เป็นการตรวจวินิจฉัยเพื่อหาความผิดปกติของระบบการนำคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ยังไม่ทราบสาเหตุจากการตรวจเบื้องต้น หรือการทำประเมินว่าผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการรักษาด้วยการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร รวมทั้งการประเมินภัยหลังการรักษาหัวใจเต้นผิดจังหวะแล้ว

5. การรักษา

ในการรักษาภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะมีจุดมุ่งหมาย เพื่อป้องกันการเสียชีวิตในรายที่มีอาการรุนแรง แก้ไขภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ ควบคุมอัตราการเต้นของหัวใจ ลดอาการและอาการแสดงที่เกิดขึ้น ป้องกันการเกิดซ้ำ และป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน วิธีการรักษามีหลายวิธี สรุปได้ดังนี้

- การรักษาโดยการกระตุ้นระบบประสาಥอต โนม็ติ (Autonomic intervention)

- การรักษาโดยการใช้ยา
- การรักษาด้วยการช็อกด้วยไฟฟ้า (Cardioversion, Direct current countershock)
- การรักษาด้วยการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (permanent pacemaker)

6. การใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร หมายถึง เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถส่งสัญญาณไฟฟ้าไปกระตุ้นหัวใจ ทำหน้าที่แทนจุดกำเนิดไฟฟ้าตามธรรมชาติซึ่งไม่สามารถทำหน้าที่ได้ (เบญจญาภา พุทธอรุณ, 2558) รูปแบบของเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจที่นิยมใช้กันมาก ได้แก่

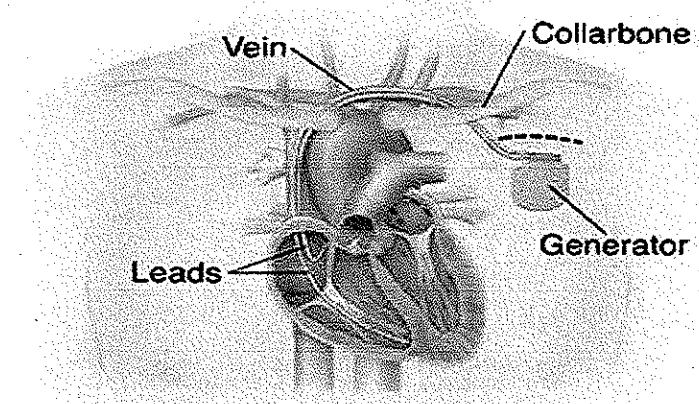
- เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดกระตุ้นหัวใจห้องเดียว จะใช้สายสื่อสายเดียว เพื่อกระตุ้นหัวใจห้องบนขวาหรือล่างขวา โดยปรับตามสัญญาณไฟฟ้าซึ่งรับสัญญาณจากหัวใจห้องที่มีสายอยู่ เช่น ventricle ventricle inhibit (VVI mode) จะมีการกระตุ้นและรับสัญญาณจากหัวใจห้องล่าง โดยจะบันยึงไม่ให้สัญญาณไฟฟ้าออกจากตัวเครื่อง ถ้าอัตราการเต้นของหัวใจผู้ป่วยเร็วกว่าอัตราที่เครื่องตั้งค่าไว้

- เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดกระตุ้นหัวใจสองห้องต่อเนื่องกัน จะต้องใส่สายสื่อ 2 เส้น ในหัวใจห้องบนขวาและล่างขวาเพื่อกระตุ้นหัวใจห้องสองห้องให้ทำงานต่อเนื่องกัน โดยปรับให้หัวใจห้องสองห้องทำงานประสานกันในเวลาที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการทำงานที่ทำให้หัวใจบีบตัวได้ใกล้เคียงภาวะปกตินามากที่สุด เช่น atrioventricular universal pacing (DDD mode) จะกระตุ้นและรับสัญญาณทั้งหัวใจห้องบนและห้องล่าง ถ้าหัวใจเต้นปกติ สัญญาณจะถูกส่งไปยังเครื่องกระตุ้นหัวใจทำให้เครื่องไม่ส่งสัญญาณไฟฟ้าออกไป แต่หากไม่มีการบีบตัวของหัวใจ เครื่องจะปล่อยไฟฟ้าออกไปทั้งหัวใจห้องบนและห้องล่าง โดยจะปล่อยห้องล่างช้ากว่าห้องบนเล็กน้อย เป็นผลให้มีการเต้นที่สมพันธกัน เมื่อต้น

วิธีการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจแบบถาวร

การผ่าตัดสอดสายเข้าทางเส้นเลือดดำ โดยใส่สายสื่อ (endocardial electrode) เข้าทางหลอดเลือดดำซ้ายหรือขวาบริเวณหน้าอกส่วนบน ได้กระดูกไฟปลาเรีย คือ หลอดเลือดดำเชฟาติก (cephalic vein) หรือหลอดเลือดดำซับคลาเวียน (subclavian vein) จากนั้นเคลื่อนสายเข้าสู่หัวใจห้องล่างและบนขวา ส่วนปลายเข้าไฟฟ้าจะวางสัมผัสนกับเยื่อบุภายในหัวใจ (endocardium) ภายในตัวเครื่องจะซึ่งอยู่ใต้ผิวนานี้ นั่น บริเวณหน้าอกส่วนบน

การผ่าตัดวงป้ายสายส่วนข้าวไฟฟ้าลงบนผนังกล้ามเนื้อหัวใจโดยตรง โดยทำการผ่าตัดเปิดเข้าทรวงอกด้านซ้าย วางป้ายสายสื่อชนิดฟังที่กัลล์มเนื้อหัวใจโดยตรง (epicardial electrode) และตัวเครื่องจะฝังบริเวณหน้าท้องได้ชายโครงหรือบนริเวณได้กัลล์มเนื้อบริเวณหน้าอก

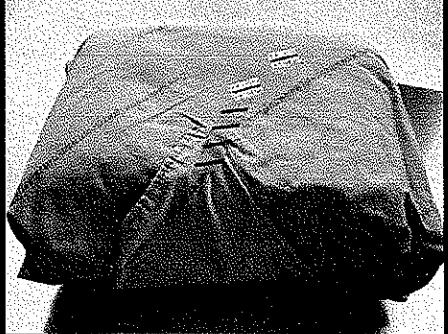
ที่มา <https://www.saintlukeskc.org/health-library/understanding-lead-extraction> สืบค้นวันที่ 17/07/2564

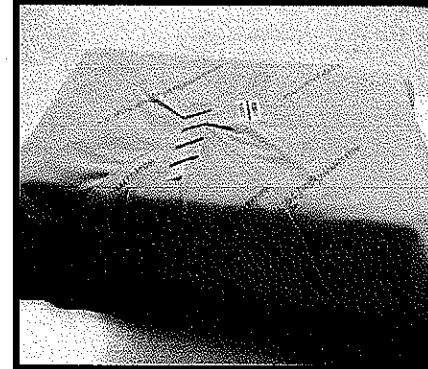
7. การพยาบาล

เมื่อผู้ป่วยได้รับการนัดหมายเพื่อทำการผ่าตัดฟังเครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร การให้ข้อมูลเกี่ยวกับ การรักษา การปฏิบัติตัว และภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นขณะทำการรักษาโดยการใส่ เครื่องกระตุ้นหัวใจแบบถาวร แก่ผู้ป่วยและญาติ จากแพทย์ผู้ตรวจและพยาบาล มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยและญาติตัดสินใจยินยอมเข้ารับการรักษา พยาบาลผู้เกี่ยวข้องต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ป่วยและญาติ ช่วยลดความกลัวและความวิตกกังวลต่าง ๆ ตั้งแต่ผู้ป่วยเข้าพักในโรงพยาบาลเพื่อทำการตรวจ หรือตลอดการรักษาจนแพทย์จำหน่ายให้กลับบ้านได้

ภาคผนวก ข
ภาพแสดงการเตรียมห้องหัดและการและอุปกรณ์ที่จำเป็น

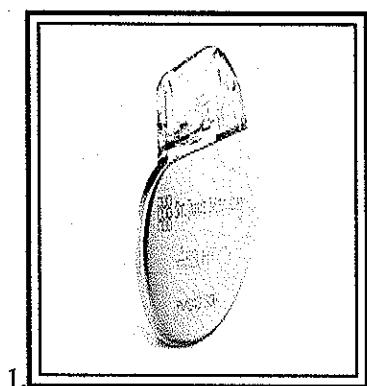
ตารางที่ 4 แสดงชุดผ้าไนล์ปราศจากเชื้อที่ใช้ในการทำหัตถการ

รายการ	รูปภาพ
1. ชุดเสื้อกวนผ่าตัดปราศจากเชื้อ 3 ชุด	
<p>2. ห่อผ้าใหญ่ set A</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผ้าสีเหลืองสองชั้นขนาด 100×100 ซม. 3 ผืน - ผ้าสีเหลืองสองชั้นขนาด 100×150 ซม. 3 ผืน - ผ้าคลุมตัวขนาด 230×200 ซม. 1 ผืน 	
<p>3. ห่อผ้าเด็ก set B</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผ้าขาวกลางขนาด 100×150 ซม. 1 ผืน - ผ้าสีเหลืองสองชั้นขนาด 100×100 ซม. 2 ผืน - ผ้าสีเหลืองชั้นเดียวขนาด 130×100 ซม. 3 ผืน 	

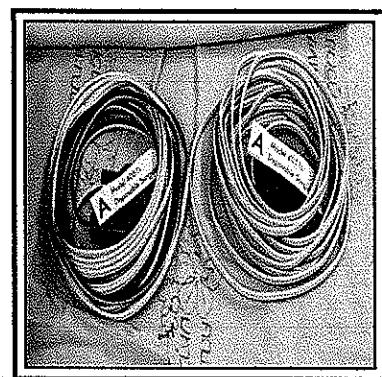
รายการ (ต่อ)	รูปภาพ
4. กระดาษม้วนประสาทเชือ 1-2 ใบ	
5. เครื่องมือใส่ pacemaker ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ถั่วใส่ยา 6 ออนซ์ จำนวน 2 ใบ - ชามรูปปีก 8 นิ้ว จำนวน 1 ใบ - Needle holders จำนวน 1 ชิ้น - Straight artery forceps จำนวน 5 ชิ้น - Curved artery forceps จำนวน 5 ชิ้น - Self-retaining retractor จำนวน 1 ชิ้น - Skin retractor จำนวน 1 ชิ้น - Forester sponge forceps จำนวน 1 ชิ้น - Backhaus towel forceps จำนวน 2 ชิ้น - Tooth tissue forceps จำนวน 1 ชิ้น - Tissue non tooth forceps จำนวน 1 ชิ้น - Soft Cloth Surgical Tape จำนวน 1 ชิ้น 	

วัสดุอุปกรณ์ ของตัวแทนจำหน่ายบริษัท

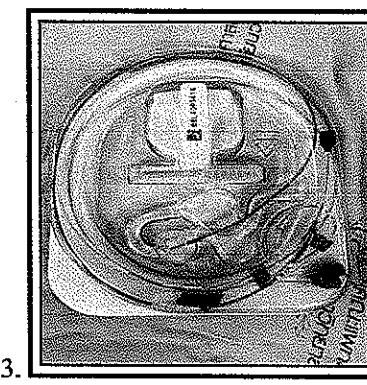
1. เครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวร (pulse generator)
2. สายสำหรับตรวจเช็ค สายสื่อเครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวร
3. สายสื่อเครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวร (pacemaker lead)
  - Single chamber
  - Dual chamber
4. Safe sheath 7Fr.

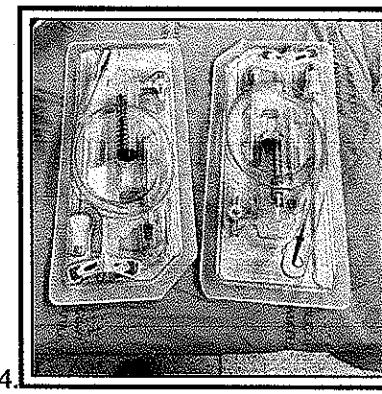
1.

2.

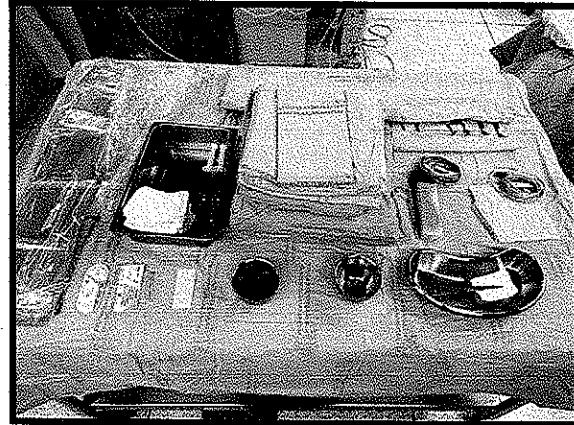
3.

4.

ภาพที่ 1, 2, 3, 4 วัสดุอุปกรณ์ที่ตัวแทนบริษัทนำมา

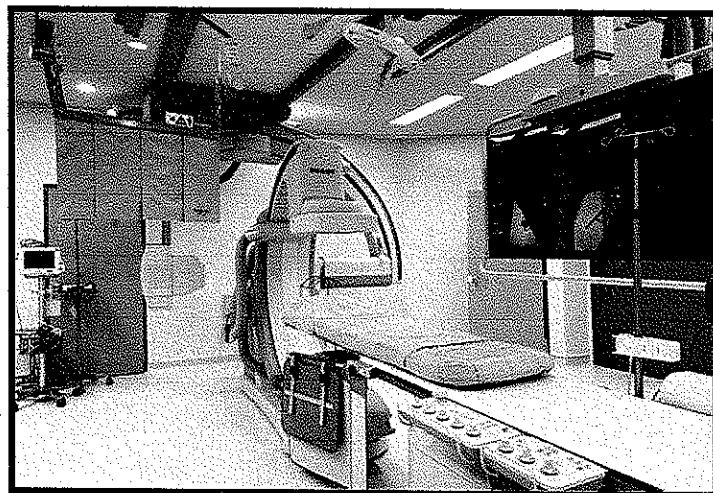
(ห้องหัดทำการสวนหัวใจ ศูนย์หัดทำการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทราราช, 2564)

**ภาพที่ 5 เครื่องมือและอุปกรณ์บนโต๊ะห้องการ
(ห้องหัดการสวนหัวใจ ศูนย์หัดการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรราช, 2564)**

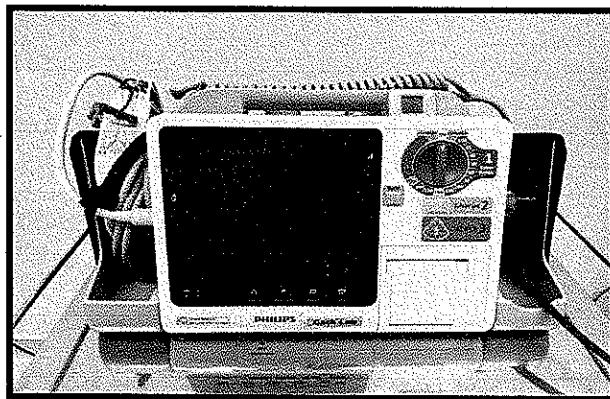
วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในห้องตรวจ

1. เครื่องตรวจสวนหัวใจ

**ภาพที่ 6 เครื่องเอกซเรย์ตรวจสวนหัวใจ
(ห้องหัดการสวนหัวใจ ศูนย์หัดการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรราช, 2564)**

2. เครื่อง Defibrillator

ภาพที่ 7 เครื่อง Defibrillator

(ห้องหัดทำการสวนหัวใจ ศูนย์หัดทำการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรราช, 2564)

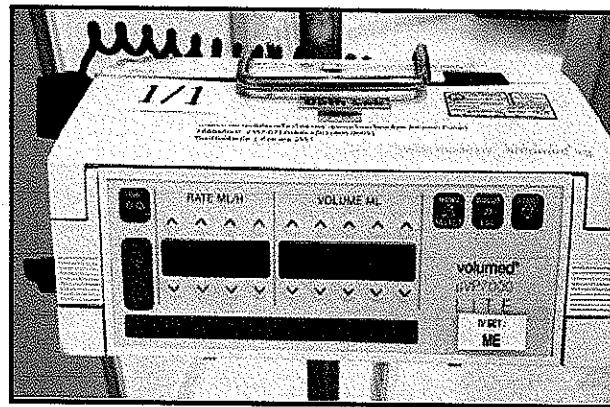
3. เครื่องจีห้ามเลือดไฟฟ้า (Electrosurgical generator)

ภาพที่ 8 เครื่องจีห้ามเลือดไฟฟ้า (Electrosurgical generator)

(ห้องหัดทำการสวนหัวใจ ศูนย์หัดทำการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรราช, 2564)

4. Infusion pump

ภาพที่ 9 Infusion pump

(ห้องหัดการสวนหัวใจ ศูนย์หัดการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรารักษ์, 2564)

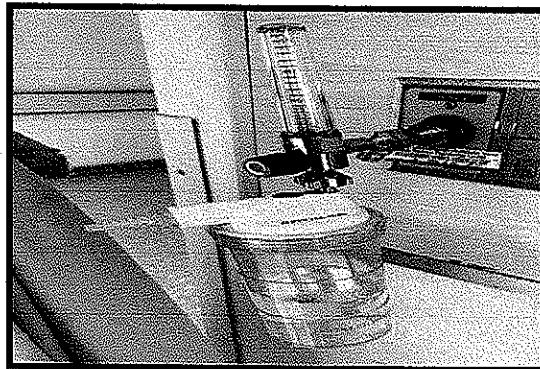
5. รถเข็นชีวิตชุกเฉิน

ภาพที่ 10 รถเข็นชีวิตชุกเฉิน

(ห้องหัดการสวนหัวใจ ศูนย์หัดการสวนหัวใจและหลอดเลือด คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรารักษ์, 2564)

6. ชุดให้ออกซิเจน

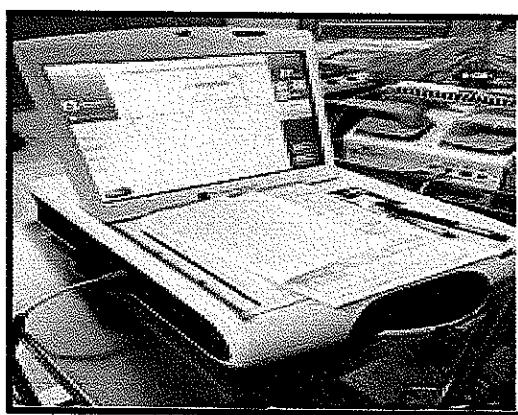

ภาพที่ 11 ชุดให้ออกซิเจน

(ห้องหัดการสวนหัวใจ ศูนย์หัดการสวนหัวใจและหลอดเดือด คณะแพทยศาสตร์ร่วมพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรารัตน์, 2564)

2. เครื่องโปรแกรมเมอร์

ตัวแทนฝ่ายขายของบริษัทแต่ละบริษัทจะนำมาในแต่ละครั้งที่มีการใส่ Pacemaker

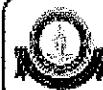
ภาพที่ 12 เครื่องโปรแกรมเมอร์

(ห้องหัดการสวนหัวใจ ศูนย์หัดการสวนหัวใจและหลอดเดือด คณะแพทยศาสตร์ร่วมพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทรารัตน์, 2564)

ภาคผนวก ค

1. แบบเตรียมผู้ป่วยก่อนทำหัตถการ
2. Consent form
3. Catheterization laboratory nursing record
4. Risk assessment
5. แบบตรวจสอบความปลอดภัยจากการผ่าตัด/หัตถการ surgical safety checklist

1. แบบเดริยมผู้ป่วยก่อนทำหัตถการ

 คณะแพทยศาสตร์วิจิราภรณ์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช FACULTY OF MEDICINE VAJIRA HOSPITAL NAVAMINDRADHIRAJ UNIVERSITY					
แบบเดริยมผู้ป่วยก่อนทำหัตถการ ศูนย์หัตถการร่วมพัฒนาและทดลองเดียว					
ชื่อ.....	นามสกุล.....	อายุ.....	ปี เดือนวันเดือน.....	Ward.....	
HN.....	AN.....	sex.....	kg.....	Height.....	cm.
ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ			☐ Shave St., Lt. Gran. ☐ Lt. wrist ☐ Lt. wrist <u>Lab</u> - Hb..... Hct..... plt count..... (date.....) - PT..... PTT..... INR..... (date.....) - Fbg..... BUN..... Cr..... K..... (date.....) - LDL..... HDL..... TG..... (Date.....) HbA1C..... (Date.....) - ALT..... AST..... ALP..... (Date.....) - FT3..... FT4..... TSH..... (Date.....) - Trop T..... Pro HNP..... (Date.....) - Bilirubin Total..... Direct..... Indirect..... (Date.....) - Albumin..... (date.....) - Echo (date.....) EF = ... % ผลการตรวจ..... 		
Pre-Med - Antihistamine ..... mg. ยา ..... วัน (งวด)			☐ HIV ผลการตรวจ..... ☐ Hepatitis (ผล)..... ☐ ไข้หวัดใหญ่ (ผล)..... ☐ Covid-19..... Date..... 		
- IV fluid ..... (งวด) - อื่นๆ					
Post illness: ☐ CHF ☐ HT ☐ CHD ..... ☐ อื่นๆ ..... ☐ Bleeding disorder ..... ☐ Stroke ..... ☐ Allergy:					
Urine Pregnancy Test ☐ NO ☐ Yes					
NPO ๖๗๕๘๙๙ วัน					
Drug used			☐ ASA (.....mg.) ☐ Clopidogrel (75) ☐ Ticagrelor (90) ☐ Prasugrel (10) ☐ Anti-coagulants: ..... ☐ อื่นๆ ..... ☐ ในเบื้องตนยาที่ห้ามใช้ ..... ห้ามใช้ยาที่ห้ามใช้ ☐ ห้าม		
ประวัติการเจ็บป่วย (Present illness)					
<p>(ลงชื่อ)..... ผู้เขียนแบบฟอร์มเจ็บป่วย (ลงชื่อ)..... ผู้รับทราบ</p> <p>ผู้ดูแล..... ชื่อ..... วันที่.....</p>					

2. Consent form

 FACULTY OF MEDICINE VAJIRA HOSPITAL NAVAMINDRADHIRAJ UNIVERSITY	 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนวมินดีราชวิถี
ใบยินยอมทำหัวใจเทียมต่อเนื่องการเต้นหัวใจชั่วคราว (Permanent pacemaker)	
ที่อ.-๘๙๔ (ประดิษฐ์เกียรติ) ชั้น..... ปี ๒๕๖..... AN.....	
ผู้ลงนามที่โรงพยาบาลราชวิถีฯ ตามที่ระบุในเอกสาร (ชื่อพ่อแม่) บันทึก..... เลขบ. .... พ.ศ. .... บ.บ.	
ชื่อเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่อง ..... ขออธิบายว่า	
ไม่ว่าเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องจะต้องการเปลี่ยน หรือการตัดสินใจจะต้องการยกเว้นการใช้หัวใจเทียมต่อเนื่อง	
หัวใจเทียมต่อเนื่อง ให้เจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องได้ใช้หัวใจเทียมต่อเนื่องได้โดยอิสระและด้วยความตั้งใจ ที่ แพทย์สามารถอธิบายได้ แพทย์มีเวลาอพยพอย่างน้อย ๑ หรือ ๒ อาทิตย์ก่อนเข้าพบเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องเพื่อให้เจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องทราบ ผลของการรักษาและการรักษาด้วยหัวใจเทียมต่อเนื่องในรากฐานของความต้องการของเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่อง แพทย์จะต้องขอรับความเห็นชอบจากเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องก่อนที่จะดำเนินการ	
ประมาณการที่ได้: ผลของการรักษาด้วยหัวใจเทียมต่อเนื่องจะดีและปลอดภัย แต่อาจมีผลข้างเคียงที่ต้องระวังดูแลต่อไป	
ระยะเวลา: ให้เจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่อง ๒ - ๔ ปี ในสภาวะผู้ป่วยทางเดินหายใจ จนกว่าจะหายดี ๓ ถึง ๔ ใบอนุญาตใบใหม่	
เจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญเช่นนี้ ดังนี้เจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อน	
ดังนี้: <ol style="list-style-type: none"> ๑. ติดเชื้อ (Infection; 0.2%) ๒. แผลเป็น แผลตื้นต้อหักไขมัน (Wound dehiscence; 0.4%) ๓. หัวใจหักดิบ หัวใจหักดิบในผู้ที่เคยมีประวัติหัวใจหักดิบมาก่อน (Hematoma; 0.2 - 0.7%) ๔. หลอดหัวใจหัก (Pneumothorax; 0.6 - 0.8%) ๕. เสือลมหัวใจหัก (Hemothorax; 0.5%) ๖. ผู้พิการที่บ่อยครั้ง (Asymptomatic but contract media; 0.1%) ๗. เส้นเลือดหักดิบ เชิงลึก (Axillary vein dissection; 0.1-0.6%) ๘. หัวใจหักดิบหรือหัวใจหักหัวใจหัก (Right atrial or right ventricle perforation; 0.1 - 0.2%) ๙. เสือลมหัวใจหักที่หัวใจหัก (Pericardial effusion; 0.2 - 1.2%) ๑๐. หัวใจหักที่หัวใจหัก (Tricuspid regurgitation; 0.1 - 0.5%) ๑๑. ผื่นแพ้ต่อยาหัวใจหัก (Vascular allergic reaction; 0.1%) ๑๒. ผื่นแพ้ยาหัวใจหักที่หัวใจหัก (Emergency surgery; < 0.1%) ๑๓. ผ่าตัดหัวใจหักด้วยหัวใจหัก ซึ่งเป็นหัวใจหักด้วยหัวใจหักที่หัวใจหักด้วยหัวใจหัก (Cross-clamp procedure; 0.1 - 0.2%) ๑๔. หัวใจหักด้วยหัวใจหักด้วยหัวใจหัก ซึ่งเป็นหัวใจหักด้วยหัวใจหัก (Lead dislodgement; 0.4 - 1.7%) 	
เจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่องขอทราบว่า หัวใจหักด้วยหัวใจหักด้วยหัวใจหัก รวมถึงปัจจัยที่อาจเกิดขึ้นได้เมื่อเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่อง	
ลงนามยินยอม 	
ลงนามยินยอม ลงนาม..... ผู้ลงนาม ผู้ดูแลเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่อง	
ลงนามยินยอม ลงนาม..... ผู้ลงนาม ผู้ดูแลเจ้าของหัวใจเทียมต่อเนื่อง	

3. Catheterization laboratory nursing record

FACULTY OF MEDICINE VAJRA HOSPITAL, NAVNAGRAJ-KNAJ UNIVERSITY

CATHETERIZATION LABORATORY NURsing RECORD							
NAME	Age	Sex	Ward	Diagnosis	Specimen Collected	Specimen Submitted	Date
VADIA, KIRAN R.	21	Female	103	Paroxysms of Coughing			19/07/2014
PRESENTING PROBLEM	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						
REASON FOR CONSULTATION	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						
DIAGNOSIS	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						
INITIAL TREATMENT	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						
INVESTIGATIONS	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						
DISCHARGE PLAN	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						
RECOMMENDATIONS	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						
APPROVAL	Paroxysms of coughing for 1 month. Past history of TB in family. No fever or night sweating. No sputum production. No history of abdominal pain or diarrhea. No history of bleeding per rectum.						

4. Risk assessment

 FACULTY OF MEDICINE VAJIRA HOSPITAL NAVAMINDRADHIRAJ UNIVERSITY
แบบประเมินความเสี่ยงของลักษณะอาการ ผู้ป่วยทั้งการส่วนหัวใจและหลอดเลือด
<p>ชื่อ ..... นามสกุล ..... อายุ ..... ปี วันที่ .....   HN ..... AN ..... CNL .....</p> <p>อาการที่มีอยู่บ้าง..... อาการที่ไม่มี.....</p> <p>รุนแรง..... เดือน..... 月.....</p> <p>แพทย์ผู้รักษา.....</p> <p>☐ ไม่มีอาการมาก่อน</p> <p>☐ มีอาการมาก่อน</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ตัวผันผืดที่ต้องการภายใน 24 ชั่วโมง (อุณหภูมิร่างกาย = ... °C) ☐ มีอาการหายใจลำบาก ☐ ถ้า Bleeding ประมาณ ..... cc. ☐ ถ้า Hematoma ขนาด ..... X ..... cm. ☐ Neuro sign อาการเปลี่ยนแปลง ☐ Hypotension ..... (Systole < 60 mmHg.) ☐ Chest pain: Pain score ..... ☐ Cardiac Tamponade..... ☐ 死因 (In Hospital Dead) สาเหตุ..... ☐ ชีวิต ชีวิต ..... <p>แพทย์ผู้รับผิดชอบ.....</p> <p>แพทย์ผู้รักษา.....</p> <p style="text-align: center;">*** กรุณาลงเครื่องหมายที่ต้องการส่วนหัวใจและหลอดเลือด เมื่อผู้ป่วยกลับบ้าน ***</p>

5. แบบตรวจสอบความปลอดภัยจากการผ่าตัด surgical safety checklist

ประวัติผู้เขียน

1. ข้อมูลส่วนตัว

1.1 คำนำหน้า นางสาว

1.2 ชื่อ – สกุล วรรษิภา เทพนุญเรือง

1.3 วัน/เดือน/ปี เกิด 9 เมษายน 2534

1.4 ที่อยู่ปัจจุบัน

เลขที่ 89/48 หมู่บ้านคณาศิริ ป่าเนินเกล้า-กาญจนฯ ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่
จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11140

โทรศัพท์ 0827819356

1.5 ที่ทำงาน ศูนย์หัดทดสอบหัวใจและหลอดเลือด ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เลขที่ 681 ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10300

เบอร์โทรศัพท์ 02-2443247, 02-2443600

E-mail wannika@nmu.ac.th

1.6 ตำแหน่งปัจจุบัน พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

2. คุณวุฒิการศึกษา

- พยาบาลศาสตร์บัณฑิต

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

- พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการประจำหอผู้ป่วย พร 14 B ระยะเวลา 2 ปี

- พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการประจำศูนย์หัดทดสอบหัวใจและหลอดเลือด ระยะเวลา 5 ปี

4. ผลงานวิจัยในอดีต (ที่ที่เป็นเจ้าของ โครงการและร่วมโครงการ) ไม่มี

5. ผลงานวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่ ไม่มี

6. ผลงานวิจัยที่จะดำเนินการต่อไป ไม่มี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายการพยาบาล (ด้านวิชาการ โทร. ๓๐๘๗)

ที่ พวช. ๑๒ / ๙๙๔

วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณมีการปฏิบัติงาน

เรียน หัวหน้าภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

ด้วย นางสาววรรณิกา เทพบุญเรือง ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ (ตำแหน่งเลขที่ พวช. ๑๑๖๔) สังกัดฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินราชริราษ กำลังดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย ที่ได้รับการติดตั้งหัวใจเทียมชั่วคราว (Permanent Pacemaker Implantation)

ในการนี้ฝ่ายการพยาบาลเห็นว่าบุคลากรของท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตเรียนเชิญ อาจารย์นายแพทย์เพดิมวุฒิ ธีรวงศ์สกุล ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชา อายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินราชริราษ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ คุณภาพของคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

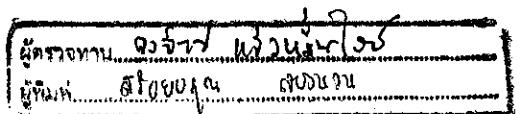
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวดวงเนตร ภู่วัฒนวนิชย์)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินราชริราษ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายการพยาบาล (ด้านวิชาการ โทร. ๓๐๘๒)

ที่ พวช. ๑๒ /๙๗๕๐

วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณมือการปฏิบัติงาน

เรียน พว. ชม. ชฎา ยังยืน

ด้วย นางสาววรรณิกา เทพบุญเรือง ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ (ตำแหน่งเลขที่ พวช. ๑๒๖๔) สังกัดฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราริราช กำลังดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย หัวใจเต้นผิดจังหวะนิดหัวใจเต้นซ้ำที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Permanent Pacemaker Implantation)

ในการนี้ฝ่ายการพยาบาลเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี จึงขออนุญาต เรียนเชิญท่าน พว. ชม. ชฎา ยังยืน ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราริราช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ การปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ของทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวดวงเนตร ภู่วัฒนวนิชย์)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชิรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราริราช

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายการพยาบาล (ด้านวิชาการ โทร. ๓๐๔๒)

ที่ พวช. ๑๒ / ๙๗๘/๙ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคู่มือการปฏิบัติงาน

เรียน พว.ศิรินา เมืองเสน

ด้วย นางสาววรรณิกา เทพบุญเรื่อง ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ (ตำแหน่งเลขที่ พวช. ๑๖๔) สังกัดฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิชิราช กำลังดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานดูแลผู้ป่วย หัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจชนิดถาวร (Permanent Pacemaker Implantation)

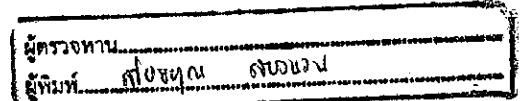
ในการนี้ฝ่ายการพยาบาลเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี จึงขออนุญาต เรียนเชิญท่าน พว.ศิรินา เมืองเสน ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาล ชิรพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิชิราช เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ คุณภาพของคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวดวงเนตร ภู่วัฒนานนิชย์)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชิรพยาบาล
คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทรราชวิชิราช

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ฝ่ายการพยาบาล (หน่วยงานศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหlodot เลือด) (โทร. ๓๒๔๗)

ที่ _____ วันที่ ๑๖ ส.ค. ๒๕๖๔

เรื่อง ขอรับรองการนำคู่มือการปฏิบัติตามมาใช้จริง

เรียน หัวหน้าศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหlodot เลือด

ด้วย ข้าพเจ้านางสาววรรณิกา เพพบุญเรือง ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่พวช. ๑๑๖๔๘ ปฏิบัติตาม ศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหlodot เลือด ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับชำนาญการ ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติตาม เรื่อง “คู่มือการปฏิบัติตามดูแลผู้ป่วยหัวใจเต้นผิดจังหวะชนิดหัวใจเต้นช้าที่ได้รับการใส่เครื่องกระตุนหัวใจชนิดถาวร (Permanent Pacemaker Implantation)”

ในการนี้ ข้าพเจ้ามีความประสงค์ ขอการรับรองว่า ได้มีการนำคู่มือการปฏิบัติตาม เรื่องดังกล่าวนำไปใช้จริงในศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหlodot เลือด เพื่อใช้ประกอบการขอประเมินแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ จนถึงปัจจุบัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

บันทึก ทราบ

(นางสาววรรณิกา เพพบุญเรือง)

พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชีรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทร์ราชวิราษ

ดูแล
(นางสาวปฤกษา จันธีอชัย)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

หัวหน้าศูนย์หัตถการสวนหัวใจและหlodot เลือด

ผู้ดูแล
ผู้ดูแล

ดูแล
ผู้ดูแล

ดูแล
(นางทิพวรรณ เช่างสุกี้)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าสาขาวิชาพยาบาลฟ้าคัมภีร์และวัสดุปฏิรูป

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชีรพยาบาล

ผู้ดูแล
ดูแล

(นางสาวดวงเนตร ภู่วัฒนาภานุวงศ์)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลชีรพยาบาล

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

เพื่อโปรดทราบ
 ดูแล เพื่อดำเนินการ

- กิจกรรม

- ขออนุญาตใช้เอกสารต่อหน้าจอ

ดูแล
(นางสาวกิตติพร เอี้ยบสมบูรณ์)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าสาขาวิชาพยาบาลพิเศษคลินิก

ฝ่ายการพยาบาล คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล